

Sveriges Dövas Riksförbund

dövas

nr 2-2007

TIDNING

**Jocke
brinner för
dövidrotten**

**”Bråkig” skolelev
blev lyckad akademiker**

Kan man se vem som är döv?

**Tidskrift för
SVERIGES DÖVAS
RIKSFÖRBUND
Grundad 1890**

Utgivning 2007

Nr	Manusstopp	Utgivning
3	fre 13 april	to 10 maj
4	fre 25 maj	to 21 juni
5	fre 10 aug	to 6 sept
6	fre 14 sept	to 11 okt
7	fre 19 okt	to 15 nov
8	fre 23 nov	to 20 dec

Redaktion

Adress

Dövas Tidning, SDR
Förmansv. 2, plan 6
117 43 Stockholm
dovas.tidning@sdrf.se

Chefredaktör och ansvarig utgivare

Birgitta Leufstadius
birgitta.leufstadius@sdrf.se
taltelefon/SMS: 070-342 60 68
fax: 08-649 90 46

Redaktör

Lennart Tjärnström
lennart.tjarnstrom@sdrf.se
texttelefon: 08-649 71 03
fax: 08-649 90 46
3G-mobil 0735 009769

Reportrar

Tomas Lagergren, Örebro
tomas.lagergren@sdrf.se
3G-mobil 0735 130199
och

Niclas Martinsson
niclas.martinsson@sdrf.se
3G-mobil 0738 333060

Layout

Åsa Möller
Göteborgs Journalisthus
asa.moller@sdrf.se
taltelefon & fax: 031-24 24 72
Plantagegatan 3B,
413 05 Göteborg

Prenumeration och adressändring

medlem@sdrf.se
Agneta Skagerstrand, SDR
Box 300, 793 27 Leksand
texttelefon 0247-641 49
fax 0247-151 03
Prenumerationspris 300 kr/år

Annonser

Bokas och lämnas till
Björn Holmberg
Box 70, 548 22 Hova
telefon 0506-351 26
fax 0506-301 67
sdrannons@sdrf.se
Förenings- och internannonser
bokas och lämnas till redaktionen

Upplaga: 5800 ex
Tryck: Hedemora Tryck
ISSN 1402-1978

Innehåll

OMSLAG: JOACHIM SUNDSTRÖM, IDROTTSKONSULENT (FOTO: TOMAS LAGERGREN)

4 Kulturministern deltog i Manillaskolans workshop

5 Dövblind nära att drunkna när ledsagarna fikade

6 Tolkar bjöd in politiker till framtidsdiskussion

7 Ska Stockholms tolkcentral privatiseras?

8 Världsvid teckenspråkig konferens via "vlogg"

12 Mager medaljskörd vid årets Deaflympics

14 Provring 3G-mobilen före köpet!

14 25 år sedan första textsamtalet förmedlades

16 PORTRÄTTET: "Bråkig" skolelev blev lyckad akademiker

18 HO-anmälan mot AF för diskriminering

18 Teckenspråket beaktas i förslag till ny språklag

20 Så upplever hörselskadade sin skolsituation

25 FÖRBUND & FÖRENING: Ny regionindelning påverkar SDR:s arbete

26 SVT:s Perspektiv anmält till Granskningsnämnden

27 SDR gör riksturné bland dövföreningar

29 Kan man se vem som är döv?

30 KRÖNIKAN: Vi besitter en nästan övernaturlig trygghet

Intensivt jobb för bra riksdagsbeslut år 2008

SDR har utträttat mycket under många år. Förbundets nuvarande handlingsprogram antogs av kongressen 1995. Gunnel Sträng, som tidigare jobbat många år hos SDR som politisk sekreterare, har sammanställt en redovisning av vad som gjorts 1995–2005.

Där framgår att mycket av SDR:s arbete styrs av faktorer utifrån: Utredningar av olika slag som vi måste varas aktiva i, eller remisser* i frågor som berör medlemmarna. Det handlar också om att aktivt föra fram våra åsikter och krav till myndigheter, riksdag och regering. Detta sker genom skrivelser, förslag till motioner och uppvaktningar m.m.

Jag vill rekommendera er att läsa redovisningen *10 år med SDR 1995–2005*. Den kan beställas hos SDR (adresser nederst här på sidan) eller via e-post, sdr@sdrf.se

En fråga av avgörande betydelse för SDR:s arbete är de ekonomiska förutsättningarna. Minskningen av det statliga organisationsstödet har lett till färre medarbetare, vilket sätter gränser för vad SDR kan åstadkomma. Förbundet tvingas prioritera sitt arbete. Kongressen 2005 beslöt därför att arbetet skulle inriktas på fyra huvudområden: Teckenspråk, Utbildning, Social service och Tillgänglighet – TUST.

Nu, år 2007, står det klart att resurserna inte räcker. Vi måste göra nya prioriteringar. *Teckenspråkig tillgänglighet* är det som ska genomsyra allt vårt arbete.

Den statliga utredningen "Översyn av teckenspråkets ställning" inledde 2003 sitt arbete med att göra en bred översyn av rätten och möjligheterna att använda teckenspråk. Utredaren redovisade sina förslag den 11 maj 2006 i Stockholm. Sedan har utredningen gått ut på remiss*, och synpunkter skulle lämnas senast 1 oktober 2006. SDR har bevakat frågorna och skrivit remissvar. Över 100 remissvar har lämnats.

Jag övervarade interpellationsdebatten* i riksdagen den 18 januari. Den ansvariga ministern ska nu se till

att redovisningen av remissvaren blir klar under 2007. Besluten om teckenspråkets ställning ska fattas av riksdagen 2008.

Några frågor som utredningen behandlar: Gruppen teckenspråkiga – vilka avses? Vidare: Områden där man bör stärka rätten och möjligheten att använda teckenspråket, Teckenspråkets status, Teckenspråk och tvåspråkighet, Utbildning, Kultur, Arbetsmarknad, Tillgänglighet och delaktighet, Tillgången till tolk, Teckenspråks- och dövblindtolkutbildning, Stöd till föräldrar med döva barn, samt Språkstördas situation i Sverige.

Teckenspråket är mycket viktigt för att döva och hörselskadade ska kunna hänga med och få information. SDR hoppas nu att det kommande riksdagsbeslutet ska underlätta det intressepolitiska arbetet och ställa högre krav på samhället och myndigheterna vad gäller teckenspråkig tillgänglighet.

SDR vill att utredarens förslag om tillgänglighet i regleringsbrev och liknande ska kompletteras med återrapporteringskrav om i vilken grad respektive myndighet har kunskap om teckenspråkigas behov samt gör sin verksamhet tillgänglig för teckenspråkiga. På så sätt kan målet – *full tillgänglighet och delaktighet i samhället 2010* – bli verklighet.

Vi i SDR ska se till att påverka makthavarna så att det blir bra beslut i riksdagen år 2008. Jag har träffat flera ledamöter i riksdagen som är mycket positiva till teckenspråket och förstår hur viktigt det är att vi har rätt till teckenspråk och tvåspråkighet. Och SDR:s intressepolitiska sekreterare, Suzanne Albihi, har bra kontakt med ledamöter i riksdagen och bevakar dessa frågor kontinuerligt.

Vi ser alla fram emot positiva besked under detta år och nästa, då de för oss så viktiga besluten ska fattas!

PONTUS DEGSELL, styrelseledamot, SDR

*Remiss – begäran om yttrande eller synpunkter.

*Interpellation – fråga i riksdagen (eller annan folkvald församling) från enskild ledamot till statsråd. Till skillnad från vanlig fråga får andra ledamöter delta i debatten.

SDR hemsida: www.sdrf.se
Information: info@sdrf.se

SDR Stockholm
Adress:
SDR, Förmansvägen 2, plan 6
117 43 Stockholm
Tel. vx: 08 442 14 61
Texttel. vx: 08 442 14 60
Fax: 08 442 14 99

SDR Leksand
Adress:
SDR, Box 300
793 27 Leksand
Tel. vx: 0247-641 00
Texttel. vx: 0247-641 01
Fax: 0247-151 03

Förbundsordförande
Lars-Åke Wikström
law@sdrf.se
Texttel. 08 442 14 63
3G-mobil 0735 033349

Informationschef
Helena Fremnell Ståhl
hfs@sdrf.se
Tel. 0247 64147
Tel. (tal/SMS) 070 215 46 33

Frågor och materialbeställning
info@sdrf.se

SDR plusgiro: 90 00 24-1

Material till Slingan
slingan@sdrf.se
Telefax 0247-151 03

Bli stödmedlem
medlem@sdrf.se

Intressepolitisk chef
Tord Lind
tord.lind@sdrf.se
Texttelefon 08-4421480
Mobil/SMS 070 215 46 33

Försäljningsavdelning
shop@sdrf.se
Taltelefon 0247-140 65
Texttelefon 0247-100 24
Fax 0247-141 35

Sveriges Dövas Pensionärsförbund
karl-erik.karlsson@sdrf.se
Texttelefon 08-89 44 23

Sveriges Dövas Ungdomsförbund
Texttelefon 08-442 14 96
Fax 08-442 14 97
sdu@sdrf.se

Västanviks Folkhögskola
Box 300, 793 27 Leksand
Texttelefon 0247-641 01
Taltelefon 0247-641 00
Fax 0247-101 65
www.sdrf.se/vv

Stämningen var uppsluppen när kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (längst t.h.) besökte Manillaskolan.

Fint besök på Manillaskolan

Den 6 februari var stämningen på topp på Manillaskolan i Stockholm. Då hade skolans äldre elever workshop under ledning av Tyst Teaters konstnärliga ledare, Josette Bushell-Mingo, och inbjuden var också kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth.

Ministern deltog med stort intresse i workshopen och var inte blyg för att kommunicera med eleverna.

– Jag är glad att kulturministern kunde komma. Hon verkar så varm, sade en elev.

För kulturministern var det första besöket på Manillaskolan. För Dövas Tidning berättade hon att hon promenerat förbi skolan många gånger och undrat hur den såg ut på insidan.

– Det är ju en fin skola, och kyrksalen andas historia, sade hon.

Josette Bushell-Mingo fick ett samtal med ministern om ett kulturcenter för döva. Hon berättade om Tyst Teaters visioner för framtiden – ett center för kultur och utbildning.

– Jag berättade också att jag vill arbeta tillsammans med dövorganisationerna, med hörande och med hörselskadade organisationer. Manilla och andra dövskolor är också jätteviktiga i det här arbetet, sade Josette, som tyckte eleverna på Manillaskolan var fantastiska representanter för sin skola.

TEXT OCH FOTO: LENNART TJÄRNSTRÖM

ANNONS

Folkhögskola i Stockholm

Kom med i vår gemenskap, du också!

Mo Gård Folkhögskola vänder sig till dig som är döv, syn- och/eller hörselskadad och vill läsa i en lugnare takt. Du läser i små grupper och det finns möjlighet att få individuellt anpassat stöd i din utbildning.

Är du intresserad? För mer information 08-646 35 30, texttelefon 0122-248 80 eller informationsfilm på www.mogard.se/fhsfilm.htm.

Dövblind nära att drunkna medan ledsagarna fikade

En dövblind kvinna lämnades ensam i simbassängen på Gustavsviksbadet i Örebro medan hennes ledsagare gick och fikade. Kvinnan upptäcktes på bassängens botten av andra badgäster, som satte igång hjärt- och lungräddning och därmed räddade hennes liv.

Den 30-åriga dövblinda kvinnan vaknade till liv ungefär samtidigt som ambulans kom till badet. Hon var på Gustavsviksbadet tillsammans med sin syster och två ledsagare. Kvinnorna fick någon form av simdynor eller badringar, enligt uppgift från polisen, och

ledsagarna gick sedan för att dricka kaffe.

Kvinnan fördes till sjukhus för intensivvård. Enligt uppgift från polisen finns risk för bestående skador av drunkningstillbudet, men det är ingen fara för hennes liv. Om inte privatpersonerna på Gustavsviksbadet hade gjort en så snabb och bra räddningsinsats, hade det kunnat sluta mycket värre, enligt vakthavande befäl vid polisen i Örebro.

Ledsagarna har anmälts för "vållande till kroppsskada". Polisen utreder om brott har begåtts när de lämnade kvinnorna utan tillsyn. (Källa: NA och Expressen)

Kvinnan var på Gustavsviksbadet tillsammans med sin syster och två ledsagare.

T.L.

SVT satsar på textad webb-TV

Snart kan Sveriges över 600.000 text-TV-beroende hörselskadade och döva jubla. SVT har som ambition att börja texta webb-TV-inslag och rörliga bilder i podd* och mobiltelefon efter sommaren i år.

De program som sannolikt kommer först ut med text-TV är nyhetsprogram som Rapport. I dag är textning för andra apparater än TV inte möjligt då webben och textningstekniken ännu inte är konverterad.

– Vi håller nu på att ta fram ett nytt system som gör att vi kan bränna in texter i alla videofiler för webb, mobil och podd, säger Frank Hoffsummer, teknisk strateg, SVT.

Hur man knappar in önskad textning, är inte klart än. En tanke är att ett och samma program finns tillgängligt både med och utan text.

SVT måste enligt sändningsavtalet med staten texta minst 65 procent av förstagångssändningarna senast år 2009. I dag når de redan nästan till 65 procent och räknar med att texta betydligt mer år 2010.

Man knappar som vanligt in 199 för SVT1, 299 för SVT2, 793 för Kunskapskanalen och 794 för SVT24 (endast program som repriseras från SVT1 och SVT2).

TV4 är medvetna om att deras TV-inslag på hemsidan Anytime inte går att kolla med text i dag, och säger att de jobbar på att ordna det.

NICLAS MARTINSSON

*Podd – bärbar medie-spelare som gör det möjligt att ladda ner MP3- och videofiler

Ingen ändring av statsbidragsnormen

Regeringen har inte gjort några förändringar i förordningen eller regelsystemet för statsbidragen för 2007. Den informationen fick Ingemar Färm, ordförande i handikappförbundens samarbetsorganisation HSO när han den 15 februari träffade Karin Bodell på Socialstyrelsen, som är ansvarig tjänsteman för statsbidragen till handikapporganisationerna. Karin Bodell informerade också om att de s.k. stötdämparpengarna – som som bl.a. SDR fått del av – inte är avsedda för vissa organisationer, utan för att dämpa effekterna för de organisationer som förlorat mer än 20 procent jämfört med utgångsåret. L.T.

Bra arbetsmiljö på Manillaskolan

Hot och våld har blivit alltför vanligt i skolorna. Elever i skolan omfattas av arbetsmiljölagen, och när Arbetsmiljöverket i februari kontrollerade hur skolorna i Stockholms län jobbar för att förebygga hot och våld var det bara 18 av 59 skolor som fick helt godkänt. Manillaskolan var en av få skolor som klarade sig pricksfritt. Här finns mobbningsgrupp, kamratstödare och krisgrupp.

– Vi är väldigt vaksamma och försöker snabbt gripa in, säger Birgitta Sandberg, biträdande rektor på Manilla.

Totalt inspekterades cirka 300 skolor i landet, och bara ett 50-tal klarade kontrollen.

Ny rektor för Manilla tillträder i maj

Robert Ekstrand blir Manillaskolans nya rektor. I början av maj inleder han sin tjänstgöring.

Ekstrand är en 39-årig skollärdare från Stockholm. Han kommer närmast Rodengymnasiet i Norrtälje, där han varit rektor för enheten service, ekonomi och kommunikation. Med sig i bagaget har han den statliga rektorsutbildningen och ett intresse för skolutvecklingsfrågor. Under flera år har han deltagit i Norrtälje kommuns skolutvecklingsgrupp. Manillaskolans nuvarande rektor, Anita Bengtar, kommer att finnas kvar läs-årets ut. L.T.

Tre teckenspråkstolkar vid Tolkcentralen i Stockholm bjöd in landstingsråd och landstingsledamöter för att presentera verksamheten.

Tolkar och politiker pratade framtid

Tolkbeställarna har blivit allt mer medvetna om sin rätt att delta på samma villkor som andra i samhället. Det har lett till att tolkbeställningarna ökat kraftigt de senaste åren vid Tolkcentralen i Stockholm. Samtidigt ställs det nu större krav på att tolkarna ska ha kompetens på olika områden. Men några medel till fortbildning och utveckling av tolkverksamheten finns inte.

**TEMA
TOLK**

På basis av dessa funderingar ordnade tre teckenspråkstolkar vid Tolkcentralen (TC) i Stockholm ett frukostmöte den 14 februari. Tolkarna hade bjudit in landstingsråd och ledamöter i landstingsfullmäktige med ansvar för tolkfrågor, för att informera och ge ökad kunskap om tolkverksamheten.

– Idag är det svårt att behålla personal med kompetens inom tolkgruppen på grund av lönesättningen, sa teckenspråkstolken Jenni Hestrell när hon presenterade verksamheten.

– Tolkcentralen ska täcka all vardagstolkning – men hur ska detta begrepp tolkas, undrade hon vidare. Hon tog som exempel ett 45 minuters tolkuppdrag med en resa några mil från Stockholms centrum.

– Vem tar det uppdraget om all verksamhet privatiseras? Idag tar tolkcentralen det, sade hon.

Det har inte heller gjorts någon oberoende kvalitetsöversyn av tolkverksamheten. Det gäller såväl landstingets tolkcentral som privata tolkföretag.

Det undrades också hur tolkuppdragen ska prioriteras – ska tolkcentralen, som utför uppdragen, också bestämma prioritetsordning, eller borde sådana beslut ligga på politisk nivå?

Stockholms tolkcentral har 43 teckenspråkstolkar och fem vuxendövtolkar anställda.

– Kvalitetshöjande fortbildning och utveckling av tolkverksamheten tycks aldrig få så stort utrymme som man skulle önska, sa Jenny Sandström, teckenspråks- och dövblindtolk vid TC Stockholm.

Hon har arbetat på tolkcentralen sedan 2000 och trivs med yrket, men anser att fortbildning av befintliga teckenspråks- och dövblindtolkar har fått stå tillbaka då medel inte finns. Alla bidrag har gått till att

effektivisera tolkverksamheten.

– Nu har man enligt många åsikt kommit till en punkt då det inte går att effektivisera mer, utan att först göra en del kostsamma investeringar, sa Jenny Sandström, som tror att fortbildning på sikt blir kostnadseffektivare för landstinget.

Olle Sandhammar, verksamhetschef vid TC Stockholm, gick igenom ekonomi och statistik. Kostnaderna för tolkverksamheten ökar hela tiden, och förutom döva ska hörselskadade, CI-opererade, talskadade och dövblinda ha service.

– Vi skulle behöva mer pengar till teknisk utveckling samt till kvalitetshöjande verksamhet, sade han.

I genomsnitt förmedlas 100 tolkbeställningar om dagen vid tolkcentralen i Stockholm. Fem samordnare får lägga ner max 20-25 minuter på varje beställning.

– Det är inte mycket tid, då kontakt också ska ske med entreprenörer och frilanstolkar, sade Göran Lindberg, tolksamordnare, som efterlyste ett tolkbokningsprogram anpassat efter tolkcentralens behov.

För att möta framtidens samhälle betonades att det är viktigt att genomföra en kvalitets- och kompetensöversyn och en effektivisering av tolkverksamheten för att möta behoven hos morgondagens tolkbrukare.

Det påpekades också att om privatisering av verksamheten genomförs, så utgår tolkcentralen i Stockholm från att beslutet föregås av en konsekvensanalys.

Politikerna lyssnade, visade stort intresse och ställde frågor.

– Nu väntar vi att kompetenspengar ska rulla in! sade Jenny Sandström, som tyckte det var ett intressant möte.

TEXT OCH FOTO: LENNART TJÄRNSTRÖM

”TC ska täcka all vardagstolkning – men hur ska detta begrepp tolkas?”

Tolkcentralen i Stockholm privatiseras?

Finns det planer på att privatisera Tolkcentralen i Stockholm?

Enligt Olle Sandhammar, verksamhetschef för TC Stockholm, är inga beslut fattade än:

– Från politiskt håll har uttryckts att man ogillar att Tolkcentralen "sitter på två stolar", dvs. både tar emot beställningar som landstinget ska betala för, och samtidigt i egen regi utför tolkning. Detta skulle kunna missgynna andra aktörer på tolkmarknaden.

• Tror du personligen att det blir en privatisering av tolkcentralen?

– Ja, och då i första hand av tolkarna. Man kan också tänka sig att även beställningshanteringen privatiseras, men jag bedömer det som svårt, och mycket olämpligt.

• Varför det?

– Även i framtiden kommer man att behöva göra prioriteringar mellan tolkuppsdrag. Jag tror inte det är en lämplig uppgift för ett privat företag.

– Många ekonomiska överenskommelser görs med andra landsting, t.ex. i samband med stora arrangemang med deltagare från hela landet, och jag tror att

det är svårt att hantera dessa frågor av ett privat företag med vinstintresse.

– Beställningsmottagning och fördelning av tolkuppsdrag till privata entreprenörer bör, anser jag, vara kvar under landstinget.

• Har det den senaste tiden gjorts någon översyn av verksamheten?

– Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har under det senaste året gjort en utredning av tolkverksamheten i Stockholms län. Den kommer att presenteras för landstingspolitikerna på mars- eller aprilmötet. Jag har ingen information om vad utredningen kommit fram till, men Tolkcentralens framtid kommer säkert att påverkas av dess slutsatser.

• Efterfrågan på tolk ökar hela tiden. Får ni de pengar ni behöver?

– Den ökade efterfrågan innebär givetvis att kostnaderna ökar. Vi kan konstatera att vi under 2007 inte kommer att kunna tillgodose efterfrågan, eftersom landstingsekonomi inte klarar att ge oss motsvarande ökning i anslaget. Tolkcentralen kommer att tvingas säga "nej, tyvärr" i större utsträckning och detta kommer troligen i första hand att drabba tolkning som gäller fritid och rekreation. Mycket tråkigt naturligtvis, men vi har inget val.

LENNART TJÄRNSTRÖM

Olle Sandhammar.

"Tolkcentralen kommer att tvingas säga 'nej, tyvärr' i större utsträckning ..."

SDR:s Ragnar Veer:

Samarbete på riksnivå nödvändigt

I diskussionen om tolkcentralens framtid är det viktigt att bevaka de ekonomiska aspekterna, anser SDR:s ombudsman Ragnar Veer:

– Många döva tolkbrukare, särskilt kring våra storstäder, pendlar och arbetar utanför det landsting där de är mantalsskrivna. De kan ha arbetsplatsmöten, kompetensutveckling m.m. på annan ort.

– Det råder oklarhet om regelverket – ska lands-

tinget där man bor betala, eller landstinget där man jobbar, eller ska Arbetsmarknadsverket stå för sådana kostnader? Om lokala brukarråd behandlar frågorna tillsammans med lokala tolkcentraler och politiker, finns risk att man glömmer de pendlare tolkbrukare som är bosatta i ett annat landsting.

– Det är ett krav från SDR att den här frågan ska behandlas som en riksfråga, och att landstingen samarbetar vad gäller ansvar och finansiering.

"Diskrimineringslagen är otillräcklig"

– Det finns fortfarande stora brister i diskrimineringskyddet. Det gör att många som upplever sig diskriminerade inte kan få upprättelse med hjälp av lagen, säger vik. handikappombudsman Jenny Olausson.

Handikappombudsmannen, HO, fick 2006 in totalt 524 anmälningar. Cirka sex av tio anmälningar omfattas inte av de fyra lagarna som förbjuder diskriminering på grund av funktionshinder. Över

hälften faller alltså utanför skyddet mot diskriminering.

En stor del av dessa anmälningar handlar om bristande tillgänglighet.

– HO har länge påtalat bristerna i lagstiftningen, säger Jenny Olausson. Vi har också drivit på och bidragit med underlag till den kommitté som sett över diskrimineringslagstiftningen.

Diskrimineringskommittén har nu föreslagit ett mer heltäckande skydd mot diskriminering där bland annat bristande tillgänglighet omfattas. Förslaget håller nu på att beredas.

Jenny Olausson.

Lördagen den 3 februari var en historisk dag. Då sändes för första gången en världsvid konferens via videologg – vlogg – från dövas universitet Gallaudet i Washington DC, USA.

**Videoblogg eller vlogg – blogg som huvudsakligen innehåller videofilmer med rörliga bilder. Det som sänds kan kommenteras av andra.*

**Blogg – dagbok på nätet. En förkortning av webblogg; av engelskans blog; webbsida med personliga kommentarer i journalform, ofta med länkar till andra webbssidor.*

**SDR:s datanätverk www.sdrf.se*

**Dövas Nätverk www.dovas.se*

Världsvid teckenspråkig konferens via "vlogg"

Konferensen diskuterade ämnet Gallaudets framtid på det amerikanska teckenspråket ASL, och kunde ses via webben över hela världen. Ett företag hade generöst donerat tid, utrustning och stab så att den nio timmars långa sändningen kunde genomföras.

Vi tittare kunde följa diskussionen med ett tjugotal "vloggare" som startat webbplatser på teckenspråk och skriven engelska i USA. Alla var överens om att blogg* och vlogg* har kommit för att stanna.

Det var i samband med rektorskonflikten på Gallaudet som vloggandet fick sitt genombrott. Det enade det döva USA till en enda nation. De teckenspråkiga över hela USA fick för första gången spontant och snabbt kontakt med andra och kunde uttrycka vad de tyckte och kände.

Sparar tid

Av konferensen nu i februari fick man intrycket att Gallaudet inte bara är ett universitet där döva får utbildning på teckenspråk, utan också en plats för nytänkande inom kommunikation.

De inlägg som gjorts på olika webbplatser efter konferensen har varit positiva.

Många döva tycker det fina med sändningen var att vem som helst kunde närvara, utan att behöva åka

lång väg för att kunna vara med vid en internationell konferens.

– Det spar tid, man slipper betala resa, hotell och deltagaravgift, sades det i ett debattinlägg.

Gunilla Wågström-Lundqvist, producent på Utbildningsradion och kunnig i det amerikanska teckenspråket, ASL, tyckte det var en fantastisk upplevelse att få vara med på konferensen utan att behöva åka till USA.

– Den dagen kommer jag inte att glömma, och jag tror vlogg har kommit för att stanna. Där kan vi fritt uttrycka oss på teckenspråk, säger Gunilla till Dövas Tidning.

• Är vlogg något för Sverige att ta efter?

– Absolut, men det krävs engagemang och mycket tid. Kanske blir det inte lika populärt här som i USA, eftersom vi har SDR:s nätverk* och Dövas Nätverk*.

Svenskamerikanen Yerker Andersson säger till Dövas Tidning att omkring 40 procent av alla döva i USA är obekanta med datorer. Så vloggen är fortfarande begränsad till dem som har råd att köpa fina datorer.

– Men jag måste jag instämma i att vloggen spred nyheterna i samband med rektorskonflikten på Gallaudets mycket snabbt, säger han, och omtalar att han själv mest använder vanlig blogg.

LENNART TJÄRNSTRÖM

Lugnare situation på Gallaudet

– Det har nu blivit lugnare på dövas universitet, rapporterar svenskamerikanen Yerker Andersson, tidigare professor i sociologi vid Gallaudet University i USA, som förra året skakades av ett långvarigt uppror mot ledningen.

Protesterna blev till slut för mycket för universitetsledningen, och i oktober förra året beslöt styrelsen att riva upp kontraktet med den kontroversiella tillträdande rektorn Jane K. Fernandes. Som vikarierande rektor fungerar tills vidare professor Robert Dawila.

Yerker känner Robert Dawila väl, eftersom de tidigare bodde grannar på en gata i närheten av New Yorks dövskola. Professor Dawila undervisade då i matematik på dövskolan, och Yerker fick anställning som skolkurator.

– Det var Robert som lärde mig köra bil, säger Yerker, som också berättar att Robert Dawila efter sin pensionering flyttade med sin fru till New Market, ett par mil från Yerkers hem i Frederick.

Nu rycker Dawila alltså in som chef för Gallaudet, världens enda universitet för döva. Inspektörer har efter upproret undersökt Gallaudet-universitetets arbetssätt

och kommit med förslag på förbättringar. De pekar bland annat på att samarbetet tidigare har varit dåligt mellan universitetets ledning och fakulteterna.

– Det är viktigt att universitetets ledning samarbetar med sina professorer, innan rektor kommer med rekommendationer, säger Yerker Andersson med syftning på den tidigare turbulensen.

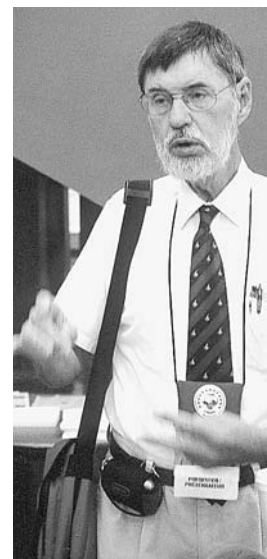
Under vårt samtal berättar vännen Yerker också att han nyligen deltog i en diskussionsgrupp vid Harvard-universitetet. Han fick då veta att sju döva nu antagits till det världsberömda universitetet.

– Roligt att döva numera får bättre möjligheter till studier. Du och jag, Lennart, föddes nog lite för tidigt, skämtar han.

Trots att Yerker bor USA följer han vad som händer i sitt gamla hemland Sverige, och tycker det är tråkigt att SDR fått ekonomiska problem. När Yerker åker ut i världen brukar han skryta med att SDR är världens starkaste dövförbund.

– Nu måste kanske förbundet göra drastiska förändringar i verksamheten, men jag hoppas att SDR snart ska få tillbaka sin gamla styrka, säger Yerker Andersson avslutningsvis.

LENNART TJÄRNSTRÖM

Yerker Andersson.

Riksidrottsgymnasiet tar in fler elever

Joachim Sundström.

Riksidrottsgymnasiet för döva i Örebro (RIG) är i höst inne på sitt tredje år. Då planerar man att ta in 4-5 nya elever så antalet blir totalt tolv elever. De idrotts-grenar som erbjuds idag är golf, simning och fotboll.

– Det har fungerat bra, säger Joachim Sundström, idrottskonsulent på Sveriges Dövas Idrottsförbund SDI.

SDI har inte bara stöttat RIG-studenter, utan har också sett till att det finns alternativ för de idrottsintresserade elever som velat studera på RIG men inte kommit in och istället valt vanligt nationellt program.

– De har numera möjlighet att välja idrott på individuellt val – dvs. avsatt tid i schemat för eget val av ämne några timmar i veckan – så att de kan satsa på sin sport, säger Joachim.

Det innebär att man kan träna på dagtid, och ägna sig åt något annat på kvällarna.

Bland dem som ska börjar på gymnasiet i Örebro i höst återfinns de duktiga simmarna och tvillingsyst-rarna Anna och Alexandra Polivanchuk från Härnösand. De har redan slagit flera världsrekord och simmat hem guld i Deaflympics och EM och medverkat i Junior-SM för hörande. SDI har stora förväntningar på dessa två. Om de väljer RIG återstår att se.

TOMAS LAGERGREN

Ingen döv vigselförrättare

Christer Hovergren i Stockholms Döva Förening ansökte förra året om att bli vigselförrättare i Stockholm. Men svaret blev nej, trots att han har en unik kompetens som de nuvarande förrättarna saknar: Han kan teckenspråk.

Överklagan till regeringen hjälpte inte. I slutet av januari sa justitieminister Beatrice Ask att länsstyrelsen gjorde rätt när den avlog hans önskan.

Det är kommunerna som avgör hur många vigselförrättare man behöver och de fyller som regel den kvoten med lokala politiker.

– Vi har frågat kommunen och de svarade att de har så många vigselförrättare som de behöver, berättar Elisabeth Gummesson på länsstyrelsen i Stockholms län som var handläggare för ärendet.

Christer fick inte nej för att han är icke hörande, utan för att särintresset i det här fallet inte ansågs tillräckligt, säger Elisabeth Gummesson.

Christer anser beslutet diskriminerande.

– Lagarna inte är anpassade till nya omständigheter, de borde ses över. Teckenspråkiga borde få möjlighet att vigas på teckenspråk.

Christer Hovergren.

Upphandlingslagarna gäller även vid köp av tolktjänster

Nu har länsrätten sagt sitt, i den omstridda frågan om upphandlingsrutiner för tolktjänster i Sveriges största dövstad Örebro.

Som en konsekvens har RGD/RGH* och Örebro Universitet sagt upp avtalen med Tolkcentralen i Örebro och ska genomföra korrekt upphandling enligt LOU, lagen om offentlig upphandling.

Även tolkupphandlare på andra håll får anledning att se över sina rutiner.

Som Dövas Tidning tidigare redogjort för (nr 1-07) har upphandlingsrutinerna för tolktjänster i Örebro ifrågasatts. Privata tolkbolaget Teckenförrådet inledde rättsprocesser där bolaget, med hänvisning till Kommunallagen samt Lagen om offentlig upphandling (LOU), hävdade att upphandlingsrutinerna var lagstridiga.

Teckenförrådet ansåg att Tolkcentralen i Örebro dragit fördel av sin ställning på tolkmarknaden och att de privata tolkbolagen därför inte fått möjlighet att konkurrera på lika villkor.

I korthet säger länsrätten att den saken inte kan prövas enligt kommunallagstiftningen (i så fall ska de ifrågasatta besluten ha fattats av nämnd eller fullmäktige, och så är inte fallet här).

Däremot slår länsrätten fast att statlig eller kommunal upphandling av tolktjänster måste ske i enlighet med lagen om offentlig upphandling, LOU.

Efter länsrättens utlåtande har RGD/RGH* och Örebro Universitet sagt upp avtalen med Tolkcentralen.

– Vi ska nu genomföra korrekt upphandling enligt

LOU, säger Kristina Törnquist, fakultetsdirektör vid Örebro Universitet.

Ökar medvetenheten

Niclas Rönnmark från Teckenförrådet ser länsrättens utlåtande som en delseger, och hoppas nu på en ökad medvetenhet om att konkurrenslagstiftningen måste beaktas vid upphandling av tolktjänster.

– Vi vill bara få en möjlighet att konkurrera på lika villkor. De myndigheter som sköter upphandlingen inser inte vilka ekonomiska fördelar som finns med att genomföra en upphandling och har inte brytt sig om sin skyldighet att upphandla enligt LOU, säger Niclas Rönnmark.

Verksamhetschefen vid Tolkcentralen i Örebro, Sven Blomkvist, som DT inte lyckades nå för kommentar när den förra artikeln skrevs, vill inte kommentera de uppsagda avtalen. Han vill dock bestrida vissa uppgifter i artikeln av Tomas Lagergren i DT nr 1-07:

– Örebro Tolkcentrals timpris ligger fast sedan år 2003 på 590 kronor per timme och tolk, säger Sven Blomkvist, som också vill bemöta Teckenförrådets åsikt att Tolkcentralens agerande får negativa konsekvenser för tolkbrukarna:

– Vardagstolkningen blir inte lidande av att vi även säljer tolkservice, det stärker tvärtom vardagstolkningen. För att trygga vardagstolkningen bär de olika enheterna sina egna kostnader och har separata budgetar. Inte ett enda år har någon av de säljande enheterna fått finansiering via medel som tillhör vardagstolkningen. Eftersom vi inte får gå med vinst på det vi säljer går eventuellt överskott åter till köparen, säger Sven Blomkvist.

FOTO: TOMAS LAGERGREN

*LOU – Lagen om offentlig upphandling

*RGD/RGH – Riksgymnasiet för Döva och Hörselskadade i Örebro

B.L.

Ny medielag i Holland

Den nya media-lagstiftning, som vid årets början trädde i kraft i Holland, preciserar hur textningen av TV-program gradvis skall utvecklas. Lagen gäller både public service-kanalerna* och de kommersiella kanalerna.

Public service-kanalerna ska texta minst 80 procent av den totala sändningstiden före år 2008, och sedan öka till 95 procent före 2011.

De sju kommersiella kanalerna i Holland ska texta minst 15 procent före 2008, och sedan öka till minst 50 procent före 2011. Kanaler som sänder från annat land berörs inte av den nya lagen. (Källa EUD News)

*Public service – i allmänhetens tjänst

Mer teckenspråk i kyrkan

Nikolai församling i Örebro får 925.000 kronor av Svenska kyrkan för att utveckla verksamheten för sina teckenspråkiga medlemmar.

Ungefär en fjärdedel av alla döva i Sverige bor i Örebro och därför vill församlingen bland annat utbilda personal i teckenspråk och vidareutveckla den gemensamma konfirmandundervisning för hörande och döva.

Sammanlagt delar Svenska kyrkan ut 2,6 miljoner kronor; andra församlingar som får ta del av pengarna är de i Kista och Jakobsberg. (Källa: SVT Tvärsnytt)

Enligt Försäkringskassans statistik i december 2006 får 554.897 personer sjukersättning. Det finns ingen statistik över hur många av dem som är döva, men utvecklingen oroar.

– Idag söker allt fler döva sjukersättning trots att de är fullt friska, konstaterar SDU:s Mona Riis.

– Det finns tyvärr en uppgivenhet hos vissa unga döva, säger SDR:s Mats Jonsson.

Mona Riis.

Allt fler unga döva ställer sig frivilligt utanför arbetslivet

Samtidigt som det finns folk som jobbar så mycket att de blir utbrända, finns det arbetsföra personer som föredrar att leva på sjukersättning* (begreppet förtidspension är numera slopat).

I döv världen blir de unga sjukpensionärerna allt fler. Det är ett allvarligt problem, tycker både SDR:s styrelseledamot Mats Jonsson och avgående SDU-ordföranden Mona Riis.

Mats Jonsson vill dock betona att problematiken inte är unik för döva:

– Missbruk av sjukbidrag finns i alla samhällsgrupper, jag har tyvärr sett med det med egna ögon.

Mats tror att den här problematiken har flera orsaker:

– Det finns en uppgivenhet från vissa unga döva, eftersom de sett att det är svårt att hävda sig i arbetslivet eller som företagare på en hörande arbetsmarknad, säger Mats.

Mona Riis är starkt kritisk mot att man sjukpensionerar friska, arbetsföra döva personer alltför lätt. Hon uppgav vid SDR:s arbetsmarknadsseminarium i oktober 2006 (se DT nr 7-06) att en stor del av hennes bekantskapskrets fått sjukersättning på hel- eller halvtid – trots att de är fullt friska.

Tipsar varann

Det förekommer också att döva uppmanas att söka sjukersättning, trots att de fysiskt och psykiskt är friska nog att arbeta.

– Ärligt talat är det otroligt att det är så lätt att få ersättning! säger en upprörd Mona, som ser att den utvecklingen accelererar:

– Ju fler som skaffar sig sjukersättning, desto fler blir det fler som försöker, eftersom de som lyckats berättar för vänner och bekanta hur lätt det går. På det sättet sprider det sig.

I stället för att stötta och hjälpa varandra att få arbete, så tipsar man varandra om hur man kan slippa jobba, säger Mona.

Mats Jonsson ser bakomliggande orsaker:

– En del har blivit "brända" av arbetslivet. De har sett att de inte har samma tillgänglighet och heller

inte möjlighet att få t.ex. fortbildning och tolk till möten och annat på arbetsplatsen.

Mats menar att bristen på teckenspråkig tillgänglighet är en orsak. SDR vill satsa på förbättrad tolkservice och ökad digital service (bildtelefoni). SDR vill ha bort de regler som hindrar döva att få utbildningstolkar och arbetstolkning. Döva företagare är en särskilt utsatt grupp.

– De kan inte konkurrera på lika villkor med hörande företagare. De har svårt att få kontakt med kunder. De måste ju betala tolkar själva, och det kostar för mycket, säger Mats.

Förlorar ekonomiskt

Självklart har man rätt till sjukpenning under en tid, om man blir sjuk eller skadad, säger Mona, men sjukersättning (=sjukpensionering) är ingen bra idé. För tänk om man blir frisk sedan och vill börja jobba igen. Då går det inte. Bättre att satsa på rehabilitering så att man kan komma in i arbetslivet igen.

– Jag förstår inte denna attityd! Jag tror att många inte förstår glädjen med att arbeta, att utföra något nyttigt, att ge samhället något. Att arbeta ger erfarenheter och upplevelser och möjlighet att tjäna pengar. Trivs man inte så kan man byta jobb! Är man arbetslös så kan man kämpa – skapa eget jobb eller praktisera eller få hjälp av arbetsmarknadsåtgärder!

Mona vill se en attityd förändring. Då behövs mer och tydligare information om arbetets betydelse för välbefinnande och ekonomisk trygghet:

– Jämför och visa hur mycket man förlorar ekonomiskt på sjukersättningen (=sjukpensionering) och vilka hinder det sedan medför! Många ungdomar tänker inte på det ekonomiska, men när de sedan skaffar barn, bildar familj och vill köpa hus – då märks det, säger Mona.

DT ville prata med Monas sjukpensionerade bekanta om hur de ser på dessa frågor, men de lät hälsa att de inte ville medverka.

– De anser att de är i sin fulla rätt att leva på ersättning, säger Mona.

Mats Jonsson.

"...bristen på teckenspråkig tillgänglighet är en orsak."

***Sjukersättning** (=sjukpension): Den som är 30–64 år kan få sjukersättning om arbetsförmågan är nedsatt p.g.a. av sjukdom eller andra fysiska eller psykiska orsaker som påverkar prestationsförmågan.

Sjukpenning: Utbetalas till den som tillfälligt har nedsatt arbetsförmåga p.g.a. sjukdom

Aktivitetsersättning: Den som är 19–29 år kan få aktivitetsersättning om arbetsförmågan är nedsatt.

Förtidspension: Har slopats och ersatts av sjukersättning.

(Källa: www.forsakringskassan.se)

Mager medaljskörd vid årets Deaflympics

I februari gick det sextonde vinter-Deaflympics av stapeln i den förra OS-orten (2002) Salt Lake City, USA. Ett Deaflympics som visade var Sverige står internationellt – resultatet blev en enda bronsmedalj, i sprintstafett genom debutanten Johnny Nyström och gamle slitvargen från Mullsjö; 46-åriga Torbjörn Svenningsson.

16th Winter
Deaflympics
SALT LAKE 2007

*SDI – Sveriges
Dövas
Idrottsförbund.
*Optimal –
mest gynnsam
för (visst) för-
lopp eller resul-
tat under givna
omständigheter.

Efter bronset, som blev Torbjörns 39:e medalj i internationell dövidrott (han har skördat lagrar i både skidåkning och orientering) offentliggjorde han att han lägger skidor på hyllan. En lång och framgångsrik karriär är därmed till ända. I alpint blev det platt fall. I snowboard hade John Lindström medaljchans, blev femma. Petter Hedlund kom ingen vart.

– Konkurrenten i skidåkning och alpint är stentuff, säger Joachim Sundström, 33, idrottskonsulent på SDI* och landslagsveteran i Dövas Tre Kronor.

Han har svårt att se en framtid i sporterna skidåkning och alpint:

– Om det inte kommer fram unga som satsar på skidåkning, blir det nog svårt att hålla det vid liv. Det är lite märkligt för jag vet att det finns många döva som gillar att åka snowboard. Men få vill tävla. De är mer intresserade av att åka på skoj, funderar Joachim.

Dövas Tre Kronor blev femma – som många förväntat. De vann en match (6-2) mot Tyskland, som kom på sista plats. Så här har det sett ut i tidigare Deaflympics; Kanada

och Ryssland och USA slåss om medaljerna medan Finland och Sverige slåss om platserna bakom pallen, och Tyskland kommer sist i turneringen.

”Inte optimalt”

– Vi kom till Salt Lake City bara två dagar innan turneringen började. Det var inte optimalt*, dessutom blev några spelare sjuka, och många krassliga, säger Joachim.

Dessutom missade halva laget första träningen på plats – deras väskor med utrustningen kom bort på flyget.

– Det påverkade laget negativt mentalt inför matchen mot Finland.

Finland vann klart med 9-2. Siffror som Joachim inte alls är nöjd med:

– De satte fart från första början och fick två mål direkt och då kunde vi inte komma ikapp, suckar han och fortsätter:

– Vi hade hoppats på brons eller en fjärdeplats men när vi kom hem insåg vi att vi inte kunde begära mer än en femteplats. Jag tycker ändå att vi gjorde en resultatmässigt bättre turnering än vad vi gjorde i Sundsvall 2003.

• Vad är bättre idag?

– Vi har bättre individuella spelare idag men fysiskt har vi en bit kvar till Kanadas och USA:s nivå. Vi har också ett bättre tränings- och spelupplägg, som den nya tränaren Sigvard Segelöv kommit med, säger han och jämför med det första laget som åkte till Rovaniemi 1995: ►►►

ANNONS

RIDLÄGER 22-28 JULI 2007

Är du mellan 7 och 15 år och intresserad av hästar och ridning? Då är du hjärtligt välkommen till vårt teckenspråkiga ridläger vid Ringsjön den sista veckan i juli. Det blir en härlig lägervecka med massor av ridning och hästmys, bad och lek! Vi anpassar ridgrupperna efter ålder och förkunskaper, så alla kan vara med.

Läget arrangeras av Öresundstolkarna. Deltagaravgiften är 3000 kr inklusive boende och helpension.

För mer information vänligen kontakta Cilla Ahlm på Öresundstolkarna på e-post: cilla@oresundstolkarna.nu eller på telefon 0703-015858. Du kan också läsa mer på Öresundstolkarnas hemsida: www.oresundstolkarna.nu

– Det var nästan ett kompisgäng som åkte över. Idag är det mycket mer seriöst.

Många unga spelare fanns med i laget, bara nio spelare finns kvar i laget sedan Sundsvall 2003. Joachim tycker att de nya ungdomarna har gjort ett bra jobb och har stått upp för laget bra.

– Vi har mycket att tacka dem för, säger han och tror på en framtid för Dövas Tre Kronor.

– Det ser ljust ut. Vi har fler unga på gång och vi har utvecklats. Det gäller att hänga på USA och Kanada i utvecklingen.

Vill bli tränare

Joachim var med och bildade Dövas Tre Kronor och har spelat alla landskamper (över 40 stycken) som Sverige gjort sedan starten 1994, det har blivit fyra Deaflympics och två EM hittills för Joachim. Han kommer att hålla på till EM nästa år i Wien men vågar inte säga om han är med i nästa Deaflympics, som blir i Slovakien 2011.

– Då är jag 37 år. Då kanske det är dags att ge min plats i laget till någon yngre, ler han och fortsätter:

– Jag har en steg 2-tränarutbildning. Jag vill bli tränare, så jag blir nog kvar i hockeyvärlden även i framtiden, avslutar han.

TEXT: TOMAS LAGERGREN

Fr v Johnny Nyström och Torbjörn Svenningsson, glada bronsmedaljörer.

Joachim Sundström, idrottskon-sulent på SDI och landslagsve-teran i hockey.

Christopher "Toffe" Edlund var Sveriges bästa spelare genom hela turneringen.

ANNONSER

Vi har erfarenhet av att skraddarsy resor för döva, eller blandade grupper med döva och hörande. Tillgång till bussar med kamera och TV-skärmar där teckentolkning syns även under färd! Kontakta oss för offert, antingen för kortare resor inom Sverige, rundresor inom Europa eller kanske t o m en resa till Världskongressen för Döva i Madrid 2007.

Välkomna med er gruppförfrågan!

SCANDORAMA®
Grupp & Konferens

Tfn: 040-600 00 60 • e-post: grupp@scandorama.se • www.scandorama.se
Emma Bokemo ebk@scandorama.se • Anneli Treuding atu@scandorama.se
Susanne Hassel sha@scandorama.se • Ina Malm ima@scandorama.se

Mo Gärd Folkhögskola är en teckenspråkig folkhögskola som erbjuder individuellt anpassad utbildning för döva/gravt hörselskadade ungdomar och vuxna med ytterligare funktionsbinder samt vuxna dövblinda.

Mo Gärd Folkhögskola i Stockholm söker lärare

Ämneslärare

Till vår nyetablering i Stockholm höstterminen 2007 söker vi lärare i svenska, teckenspråk, data/IT, matematik och SO. Tjänsterna är på 50-100% och innebär anpassad undervisning till våra målgrupps elever. Kompetens inom flera ämnesområden är meriterande.

Grundkrav

Läroutbildning med godkända betyg eller akademisk utbildning inom ovanstående områden som bedöms som likvärdig.

Då våra lärare fungerar i ett nära samarbete med elever och övrig personal, fäster vi stor vikt vid den personliga lämpligheten. Vi förutsätter god samarbetsförmåga, hög grad av självständighet samt eget ansvarstagande.

För mer information

Michael Karlsson, Rektor

Telefon: 0122-248 01, texttelefon: 0122-248 80

Mo Gärd

Folkhögskola

Mo Gärd Folkhögskola
Box 76, 612 22 Finspång
www.mogard.se

Provring 3G-mobilen före köpet!

De nya 3G-telefonerna på den svenska marknaden är inte nämnvärt bättre för döva än tidigare modeller. Det visar tekniska tester som genomförts av Hjälpmedelsinstitutet i samarbete med Post- och Telestyrelsen och Konsumentverket.

Fokus för testerna var videosamtal som används av teckenspråkiga personer. Resultaten visar att döva skulle ha nytta av bättre tekniska specifikationer för 3G-telefoner. Ett exempel som är viktigt för teckenspråkanvändare är bildväxlingsfrekvensen (antal bilder som skickas per sekund vid videosamtal).

I tillverkarnas information anges den högsta möjliga bildväxlingsfrekvensen, men testerna visar att många 3G-telefoner i praktiken har betydligt lägre bildväxlingsfrekvens. Rådet till döva personer som ska köpa 3G-telefon: Provring med telefonen innan du köper!

Den mobiltelefon som döva ansåg allra bäst, NEC

E616, säljs inte längre i Sverige och någon självklar ersättare verkar inte finnas. NEC:s telefon blev populär bland döva för att skärmen har en större kameravinkel och bilden inte är så hoppig.

Förutom NEC E616 testades bl.a. telefoner från Nokia, Sony Ericsson och Samsung (pris: 2.600 till 4.200 kronor). Bland annat tittade man på hur hoppig bilden var, bildfrekvensen, fördröjningen av rörelse och om det gick att läsa på läpparna.

Sony Ericsson Z610i har bra bildfrekvens och återgivning av detaljer och rörelse och borde därför passa bra för teckenspråk. Nokias N73 verkar passa sämre för döva. Inomhus var färgerna för varma och kvalitén för att tala med teckenspråk inte så bra eftersom bilden var hoppig.

Än så länge har bara de ovan nämnda organisationerna testat kvalitén. Under våren ska också användartester genomföras av 3G-telefoner med döva, hörselskadade och dövblinda användare.

Mer information finns på www.hi.se

Provring först!

25 år sedan första textsamtalet förmedlades

I mars i år är det 25 år sedan en telefonist på Televerket i Kalmar förmedlade det första textsamtalet. Sedan dess har utvecklingen gått snabbt.

Idag utförs tjänsten av Eniro 118 118 AB på uppdrag av Post och Telestyrelsen med personal i Norrköping och Gävle.

– Det är cirka 200 personer från de båda orterna som är utbildade att förmedla samtal, säger Maria Wallius, produktchef för texttelefonverksamheten.

De som arbetar med texttelefonförmedlingen svarar också på nummerupplysningen och det gör att de kan ge väldigt snabba svarstider.

– Användarna uppskattar att slippa köa. De har också möjligheten att skicka SMS via förmedlingstjänsten. I snitt förmedlar vi cirka 800 SMS i månaden och ett mindre antal fax, säger Maria Wallius.

Sedan 2004 kan man också nå förmedlingstjänsten via www.texttelefon.se men det kräver att man först registrerar sig i Eniros kundtjänst.

– Det är en mindre andel som använder den tjänsten, men den ökar hela tiden, säger Maria Wallius.

Maria Wallius är produktchef för förmedlingstjänsten för texttelefon.

Även hos förmedlingstjänsten för texttelefon har de märkt att allt fler döva och hörselskadade använder mobil- och bildtelefon. Maria Wallius talade nyss med en telefonist i Gävle som fått ett samtal från Bildtelefonförmedlingen – de ville få ett samtal mellan fyra personer förmedlat.

– Roligt, om än ovanligt, tyckte vår förmedlare.

Maria Wallius tror den nya tekniken även kommer att påverka texttelefonförmedlingstjänsten i framtiden – exakt hur, kan man ännu inte se.

– Det jag med säkerhet vet är att vi varje dag, dygnet runt, gör vårt allra bästa för att våra textanvändare ska få en så bra tjänst som möjligt.

LENNART TJÄRNSTRÖM

FAKTA

Från början var numret till texttelefonförmedlingen 0010, men det ändrades sedan till 90 160 för dem som ringer från texttelefon och 90 165 för dem som ringer från taltelefon.

Förmedling av samtal via nätet: www.texttelefon.se

Kundtjänst Texttelefoni, tel. 026-10 84 73 (från texttelefon) och 026-15 91 35 (från taltelefon).

Fax: 026-15 91 45.

E-mail:

kund@eniro118118.se

Vetgirige Kristofer läser kommunikation på universitetsnivå

Nya världar öppnar sig

”Det var intressant att se att det jag läst på universitetet stämde så bra i verkligheten.”

PR- och informationsstudenten Kristofer Carlsson kom på sätt och vis till SDR i ett drömläge under sin praktik. Förbundets värsta kris någonsin kunde vara en perfekt fallstudie i hans kursböcker.

– Jag hamnade ”mitt i smeten”, säger döve 23-åriga Kristofer Carlsson. Han började sin tio veckor långa praktik på SDR:s kommunikations- och medieavdelning i slutet av januari, samtidigt som förbundet genomgick den värsta krisen i sin historia – miljonunderskott, personalreducering och kritik mot SDR-ledningen.

– Det var intressant att se att det jag läst på universitetet stämde så bra i verkligheten, säger Kristofer, som är inne på sitt andra år på det treåriga PR- och informationsprogrammet vid Mittuniversitetet i Sundsvall.

Det som Kristofer läst och som illustreras under SDR:s kris, är hur viktigt det är för en organisation att gå ut och informera snabbt. Idealiskt är att göra det inom 24 timmar, så att spekulationer och oro minskar bland de berörda.

Större öppenhet

Det tycker han SDR gjorde bra. Däremot tycker han inte att SDR har lyckats kommunicera ut till allmänheten vad förbundet faktiskt uträttar.

– Jag blev väldigt överraskad av att SDR i själva verket är en så stor organisation med ett imponerande intressepolitiskt arbete. Men man ser inte vad de gör. SDR borde satsa på en större öppenhet. Det vinner alla på.

Kristofer förstår inte riktigt vad ordföranden Låw egentligen menade när han i en intervju (DT nr 1-2007) pratade om svårigheter att ”sälja in teckenspråket”.

– Teckenspråket är ju redan känt i samhället. Jag tycker att SDR istället borde inrikta sig på de problem som döva har, som tillgänglighet, utbildning och bemötande.

– Men jag vill inte säga att jag vet vad som är rätt eller fel – det är alltid lättare sagt än gjort, säger Kris-

tofer, som absolut tror att det kommer något gott ur krisen, och att SDR behövs så länge döva finns.

Nyttiga lärdomar

En ny värld öppnade sig när han som ensam döv började plugga med tolk i Sundsvall. Han förstod mer och mer vad det var han hade missat tidigare.

– Jag har inte alltid samma referensramar som hörande, och har nu fått lära mig mycket mer än under gymnasietiden i Örebro. I Örebro var döva bortskämda och hade mycket pengar. Här pratar vi om hur vi sparar pengar bäst, ler Kristofer.

När han inte studerar, gillar han att fly verkligheten och kolla filmer. Asiatiske filmer tillhör hans favoriter då de inte har samma sentimentala lyckliga slut som amerikanska filmer.

– Det är nyttigt att studera och bo i en stad som Sundsvall, som inte har många döva invånare. Jag vill verkligen rekommendera andra döva att göra det!

Någon flickvän har han inte. En av hans vänner sa skämtsamt till DT att det nog är därför han studerar PR, som står för public relations, dvs. hur man skapar bra ömsesidiga relationer.

– Det betyder alltså inte reklam, som så många tror!

Vill lära mer

Kristofer tror att döva blir allt färre i framtiden på grund av den nya gentekniken, men inte att de försvinner.

Vad gäller den egna framtiden vill han bo utomlands och ha ett jobb där ingen dag är den andra lik.

– Ärligt sagt tror jag att jag vill jobba i hörandevärlden, för där tjänar jag säkert bättre. Men jag kan också tänka mig att jobba på SDR efter utbildningen. Jag är en kille som tar det som det kommer! säger Kristofer Carlsson, vars främsta drivkraft är vetgirighet – han vill lära sig ännu mer om hur folk tänker och handlar

TEXT OCH BILD: NICLAS MARTINSSON

Döva i USA:s kongress

Dövas och hörselskadades organisationer genomförde nyligen demonstrationer av videotelefoni och andra nya kommunikationsmedel inför medlemmarna i den amerikanska kongressen (motsv. riksdagen). Nancy J. Bloch, ordförande i dövförbundet NAD (National Association of the Deaf), understök att den nya tekniken för direktkommunikation på teckenspråk väsentlig har vidgat de teckenspråkigas aktionsradie. Hon hoppades att beslutsfattarna ska förstå hur värdefullt det är för det amerikanska dövsamhället att få tillgång till den nya tekniken.

Dövfestival i Singapore

Singapore har fått en dövfestival, arrangerad i samarbete mellan dövförbundet i Singapore och Nationalbiblioteket. Festivalen hade ungefär samma koncept som svenska Dövas Dag – två dagar med föreläsningar, workshops och utställningar. Men medan Dövas Dag i Sverige främst är en träffpunkt för döva, var syftet med festivalen i Singapore att sprida information till allmänheten. Närvaron av hälsovårdsminister Heng Chee How gav status åt evenemanget. Kanske vill hans motsvarighet Maria Larsson sprida glans över nästa Dövas Dag?

När Lena Johansmide, idag 36 år, kom till dövskolan i Vänersborg var teckenspråket inte accepterat. Eleverna tvingades till ständiga talövningar, och protester bestraffades. Det var under de år då behaviorismen* spökade i dövundervisningen. Av den lilla "bråkiga" flickan som krävde teckenspråk i skolan blev det med tiden en kompetent högskoleadjunkt som brinner för teckenspråket – men samtidigt betonar vikten av tvåspråkighet.

Den "bråkiga" eleven blev framgångsrik akademiker

Lenas erfarenheter – som inte ligger så långt tillbaka i tiden – påminner oss om att rätten till teckenspråk inte är någon självklarhet, utan något som måste värnas.

Egentligen hade Lena inte tänkt plugga teckenspråk, utan teologi. Hur bibeln kunde påverka så många människor intresserade henne, så hon sökte och antogs för teologiska studier vid universitetet i Uppsala. Men en kompis övertalade henne att istället börja läsa teckenspråk på universitetet i Stockholm.

– Det har jag inte ångrat. Universitetets teckenspråksavdelning är min arbetsplats sedan tio år tillbaka, berättar Lena.

Hon påpekar att den forskning som bedrivits här lade grunden till att teckenspråket idag är erkänt som ett fullvärdigt språk. Idag blir allt fler döva tvåspråkiga, och det tycker Lena borde användas som ett argument för hur viktigt det är att döva elever får både teckenspråk och svenska i undervisningen.

Det finns nu goda kunskaper även i hur andraspråksinlärning (svenska) ska tillämpas. Tidigare finns studier kring modersmålet (teckenspråket) och vilken betydelse det har för det döva barnets inlärning.

– Men jag saknar en uppföljande forskning kring inlärningsprocessen av modersmålet, hur det fungerar idag, och vilken modell man använder i samverkan med andraspråksinlärningen, säger Lena.

Hon tycker att allt det positiva får för liten plats när dövundervisningen diskuteras.

Framsynta föräldrar

Om sin uppväxt i Kungälv pratar Lena med glädje. Hon hade en mamma som tidigt förstod hur viktigt teckenspråket var för hennes utveckling. ▶▶

Modern märkte att barnet inte kunde inte höra vad hon sa, men mycket väl kunde förstå bilder och tecken.

– Hon var nog tio år före sin tid, säger Lena och hämtar en anteckningsbok med hårda pärmar. I den har modern sedan Lena var ett år gammal skrivit upp ord och sedan testat på henne. Det var inte så lätt att uttala rätt när man inte hörde – kappan blev "appa", kaffe blev "taffa".

Lenas mor tog tidigt kontakt med dåvarande döv-föreningen på Andra Långgatan i Göteborg. Hon fick bland annat kontakt med Karl-Erik Karlsson, numera aktiv i pensionärsförbundet och tidigare ordförande i SDR.

– När mamma såg hur trevligt vuxna döva hade det, förstod hon att jag måste få teckenspråk.

Förutom föräldrarna lärde sig kusiner, grannar och många andra teckenspråket för Lenas skull. Vid fem års ålder började hon i förskolan i Göteborg, under Alma Abrahamssons ledning.

– Det var en lycklig tid. Alma förstod hur viktigt det är att döva barn får teckenspråk, säger Lena.

Behaviorismen spökade

När Lena sedan kom till dövskolan i Vänersborg fick hon en chock. Allt det hon fått uppleva på förskolan i Göteborg och i hemmet i Kungälv var som bortsopat. Den s.k. behaviorismen* spökade vid denna tid på skolan i Vänersborg.

Metoden byggde på att eleverna skulle använda en inbyggd reflex, d.v.s. många upprepningar skulle framkalla ljud och ord. Om Lena uttalade "kaka" på rätt sätt fick hon beröm. Hörandes normer var utgångspunkten. Lena trivdes inte alls, och skolan såg henne som en bråkstake.

Föräldrarna lyckades till slut genomdriva att Lena, som första elev någonsin, fick åka hem under veckodagarna istället för att bo på skolan.

Hemma i Kungälv trivdes hon desto bättre. Redan i 10-årsåldern hängde hon med sin motorintresserade pappa på olika tävlingar, och tävlade själv i gokart*. Gamle elitföraren Tom Trana visade henne hur hon skulle köra.

PORTRÄTTET

Namn: Lena Johansmide

Ålder: 36

Bor: Stockholm

Utbildning: Teckenspråksstudier vid Stockholms universitet

Yrke: Högskoleadjunkt

Läser just nu: Gisela Håkansson *Tvåspråkighet hos barn i Sverige*, Kristina Svartholms forskningsrapporter, samt Lars-Johan Ekerot *Ordföljd, tempus, bestämdhet*

Favoritförfattare: Albert Schweitzer och A.S. Neill

Det gillar jag: Utveckling

Det vill jag ändra på: Jag vill att behaviorismen* och normtänkandet, som nu börjat sitt återtag in i dövundervisningen, ska hoppa på tåget tillbaka dit det hör hemma!

– Jag brukar säga att mamma visade mig trädgården, och pappa livet utanför den, säger Lena.

Fel fiende

De som läser inläggen i SDR:s datanätverk First Class (FC) har märkt att Lena inte är rädd att framföra sina åsikter.

• SDR har hamnat i blåsväder och får kritik från olika håll. Ute i världen ses dock SDR som en av världens starkaste dövorganisationer. Är det vi som är gnälliga, eller är det en styrka att få opponera sig och diskutera?

– Jag upplever att det är en styrka. Det är fantastiskt att se hur folk idag reagerar och argumenterar. Problemet är att man väljer fel fiende att slåss mot. Det ligger en fara i att man börjar älta saker. Ju mer man surrar runt i samma interna tankespår, desto mer hämmas utvecklingen utåt.

Lena har också reagerat mot felaktiga faktauppgifter i SVT:s teckenspråkiga program Perspektiv.

– Perspektiv vänder sig till hela Sverige, och med det följer att de som producerar programmen har ett oerhört ansvar. Jag blir förbannad när de missköter sin uppgift och missbrukar sin makt.

• Hur menar du?

– De försöker leka skjutjärnsjournalister men har ingen grund, ingen utbildning, att stå på. De orsakar bara förvirring. Bättre utbildning skulle ge bättre kvalitet.

– Jag tror att vi inom dövsamhället också har ett ansvar. Vi kräver någonting av Perspektivs reportrar, som de inte har förutsättningar att klara. Jag tycker det är dags att vi också börja ifrågasätta oss själva, säger Lena.

Tillvarata kreativa krafter

Lena anser att dövrörelsen borde tillvarata kreativa teckenspråkiga människor bättre; konstnärer och kvalificerat folk med kunskap. Hon tror att dessa människor gärna vill vara aktiva i en folkrörelse, typ SDR, trots att så mycket annat lockar.

– Nu finns tyvärr en känsla av att de inte behövs.

• Trots att allt fler döva ungdomar blivit tvåspråkiga har döva med utbildning svårt att få fotfäste på arbetsmarknaden. Många söker sig därför till teckenspråksmiljöer, till lärarbanan eller till arbetsplatser med många döva. Har samhället har blivit tuffare?

– Ja, det har blivit tuffare, båda för hörande och döva. För att bli fönsterputsare krävs numera gymnasieutbildning...

– För inte så länge sedan arbetade ofta många döva på samma fabrik eller företag, det skapade dövgemenskap. Idag är allt mer splittrat. Döva arbetar ensamma, någon här och någon där. Jag ser också ett mönster där döva försöker ta sig in på områden som tidigare varit stängda. Alla passar ju inte för praktiska hantverksyrken.

Starkt förbund behövs

• Intresset för dövföreningen och dövkulturen är inte som tidigare. Håller dövsamhället på att stagnera?

Lenas mamma förstod tidigt hur viktigt teckenspråket var för hennes utveckling.

*Behaviorism (av engelskans *behaviour* 'beteende', 'uppförande') – en skolbildning inom psykologin, lanserad av amerikanen John B. Watson i 1900-talets början. Enligt denna uppfattning var medvetandet omöjligt att studera vetenskapligt, så psykologin borde inriktas på studium av det objektivt observerbara beteendet hos människor och djur. (Källa: Nationalencyklopedin)

*Gokart – bilsport som körs på asfaltbana med en liten snabb specialbyggd bil, en gokart.

SDR:s ombudsman Åsa Henningsson har anmält Arbetsförmedlingen till Handikappombudsmannen (HO) för diskriminering.

– Jag är trött på dåligt bemötande och förmynderi. Det finns alltför mycket kvar av gamla dåliga attityder mot döva. Enda sättet att få en förändring är att anmäla, säger Åsa.

HO-anmäler Arbetsförmedlingen för kränkande attityd

Åsa Henningsson behöver i sitt arbete en dator med program för bildtelefonkommunikation. Som lönebidragsanställd ska man ansöka om tekniska hjälpmedel via Arbetsförmedlingen (AF). I mitten av december -06 sände Åsa ett mail till AF i Piteå och frågade hur man går tillväga med ansökan, men blev hänvisad till AF Rehabilitering i Umeå.

I januari meddelades från Umeå att de inte var rätt instans – ärendet skulle handläggas av AF Piteå. AF:s handläggare i Piteå meddelade sedan att en dövkonsulent skulle kontakta Åsa.

– Jag var inte nöjd med det, utan skrev tillbaka att jag ansåg att AF i Piteå borde kunna handlägga ärendet. Men de uppgav att de måste konsultera dövkonsulenten som sakkunnig.

Efter en tids väntan ringde Åsa till dövkonsulenten. Nu fick hon veta att hennes ärende hade remitterats till AF för döva i Uppsala. Ingen hade brytt sig om att informera Åsa.

Åsa påpekade då att det är hon som behöver arbets hjälpmedlet, att hon hade ställt en fråga om ansökningsförfarandet och borde ha rätt att delta i processen. Hon påpekade också att bollandet mellan olika instanser tog väl lång tid.

– Dövkonsulenten svarade att min väntetid inte

var något unikt, att ärenden kan ta upp till ett halvår och att det finns många hörande som också får vänta. AF Uppsala skulle kontakta mig, punkt och slut.

Värst inom dövområdet

Nu ifrågasätter Åsa AF:s agerande. Hon påtalar i sin HO-anmälan att hon aldrig fick något svar på sin ursprungliga fråga, där hon begärde information om ansökningsförfarandet. Vidare att dövkonsulenten inte agerat korrekt, eftersom hon aldrig meddelat Åsa att ärendet skickats vidare till AF Uppsala, samt hade ignorerat Åsas synpunkter.

Åsa upplever processen som kränkande.

– Jag är inte omyndig – varför ska andra avgöra åt mig vad som är riktigt? Jag är trött på den här typen av "förmynderi" – likt gamla tiders dövlärare, säger Åsa.

– Som regel blir man korrekt bemött av instanser där de INTE vet något om döva. Men inom dövområdet lever ofta gamla dåliga attityder kvar, anser Åsa.

Vad HO anser återstår att se.

I nuläget (mars -07) har Åsa ännu inte fått några besked om det arbetshjälpmedel hon behöver. Vad som hänt är att AF Uppsala via e-post ställt frågor om Åsas arbetssituation och varför hon behöver en dator med program för bildtelefonkommunikation. **B.L.**

Åsa Henningsson.

FOTO: JEROME CAIN

” Jag är inte omyndig – varför ska andra avgöra åt mig vad som är riktigt?”

►► Forts.från föreg. sida

– Jag tycker dövsamhället har expanderat oerhört mycket den senaste tiden. Det är det som man måste ta tillvara! Det är viktigt att använda sig av den nya tekniken, liksom av de människor och den kraft som finns i den nya generationen.

Att döva har ett starkt riksförbund som kan föra vår talan inför myndigheterna, anser Lena oerhört viktigt. Hon vill se ett riksförbund som koncentrerar sig på intressepolitiken.

– Jag tycker inte om när SDR styr t.ex. webbaserade FC eller startar egen översättningsverksamhet. Sådana verksamheter kan väl andra kreativa döva sköta om, säger hon.

När jag undrar vad dövkultur är för Lena, funderar hon en stund och säger sedan:

– Det är allt det som döva har gemensamt.

TEXT OCH FOTO: LENNART TJÄRNSTRÖM

Bussresa till WFD-kongressen i Madrid

SDF och SDUR ordnar en bussresa till Madrid under världskon-gressen för döva den 11-27 juli 2007.

Vi reser i en modern helturistbuss med kamera och skärmar för teckenspråkstolkad guidning. Vackra vyer, god mat, intressant historia, centralt belägna hotell och inte minst en härlig gemenskap väntar oss. På köpet får vi Paris, Loiredalen, Burgos, Barcelona mm. Följ med du också!

Mer information om resan finns på hemsidan:

www.stockholmsdf.org och även i medlemstidningen

Teckentydaren/Handdukis

SDF- SDUR- och SDR-medlemmar samt icke medlemmar är välkomna att åka med!

*Stockholms Dövas Förening och
Stockholms Dövas Ungdomsråd*

Rektor Gunilla Kolm, rektor Västanvik:

Vi får inget gratis, varje dag är en kamp

När DT frågar rektorn på Västanviks folkhögskola, Gunilla Kolm, hur skolan mår idag, säger hon lite svävande att man hoppas få många ansökningar till de långa kurserna, men ett rakt svar levereras beträffande ekonomin:

- Bokslutet för 2006 är inte klart än, men det ser bra ut. Vi kommer att visa ett plusresultat, säger Gunilla.
- Men, tillägger hon, Västanviks unika teckenspråksmiljö kan inte värderas i pengar.

Sveriges Dövas Riksförbund SDR är huvudman* för Västanviks folkhögskola, men de har inga ekonomiska skyldigheter gentemot varandra. Därför drabbar t.ex. inte SDR:s dåliga ekonomi Västanvik, eller tvärtom.

– Men skolan och SDR tillhör ju "samma familj" och det är viktigt att vi stöttar varandra i både med- och motgång, anser Gunilla Kolm.

Hon säger att döva över 40 år ofta ser Västanvik som sitt andra hem, och att det språk- och kulturarv som finns på Västanvik måste bevaras, så att döva har en mötesplats även i framtiden.

– En teckenspråksmiljö är inte självklar, därför måste vi vara extra rädda om den.

Med anledning av den senaste tidens diskussioner om SVT:s eventuella flytt från Västanvik till Falun, och en hypotetisk flytt av SDR-kontoret, säger hon:

– Om SVT och SDR stannar i Leksand så vinner alla på det, eftersom vi tillsammans kan hitta flera samordningsvinster som gynnar dövrörelsen och teckenspråket. Låt Leksand fortsätta växa som dövas kulturcentrum istället för att dräneras!

Positivt tänkande

• Om SDR och SVT skulle flytta härifrån, förlorar Västanviksanläggningen viktiga intäkter. Hur ser ni på det?

– Så länge som det inte finns några beslut tagna kan mycket hända. Men givetvis skulle en flytt resultera i kännbara konsekvenser för skolans ekonomi. Olika

lösningar ses över, men prioritet ett är att både SVT och SDR ska vara kvar. Leksands kommun är en attraktiv kommun att bo och arbeta i. Allt fler företag från t.ex. Stockholm flyttar till Leksand. Jag ser också ett stort värde i att värna om skolans teckenspråksmiljö, säger Gunilla.

• Hur går det med elevantalet på skolan?

– För tillfället är det för få deltagare på skolans långkurser, men vi kompenserar det med att ha många kortkurser. Till hösten är det mycket viktigt att deltagarantalet ökar, därför erbjuder skolan ett brett kursutbud med bl. a allmän kurs med profilämnen, teaterlinje, fritidsledarutbildning, friskvårdslinje och tolkutbildning. Den 10 april är sista ansökningssdag och vi hoppas få in många ansökningar.

• Hur ser framtiden ut?

– Vi får inget gratis, varje dag är en kamp. Givetvis står mycket på spel den närmaste tiden, som kan vara avgörande för skolans framtid. Men genom ett fortsatt positivt tänkande hos en engagerad personalgrupp och skolstyrelse så ser vi i första hand möjligheterna istället för hindren, understryker Gunilla Kolm.

Sedan några år bedrivs också uthyrningsverksamhet för allmänheten – kurser, konferenser, läger och vandrarhem – och det har visat sig vara en lyckosam satsning. Till sommaren är skolan så gott som fullbokad.

TEXT: TOMAS LAGERGREN. FOTO: JAN MAGNSTRÖM

"En teckenspråksmiljö är inte självklar, därför måste vi vara extra rädda om den."

**Huvudman – förvaltningsrättslig term för den myndighet, förvaltning eller annan likartad organisation som har ansvaret för viss verksamhet.*

Lång väntan på bildtelefon

Vid Tolkcentralen i Stockholm kan brukarna få hjälp att låna fax, texttelefon och bildtelefon vid behov. Pengar till denna verksamhet är stimulansbidrag från staten. För närvarande fördelas fyra miljoner kronor. En bildtelefon med installation kostar 40.000 kronor.

– Det står idag cirka 240 personer i kö för

att få bildtelefon, informerar Annika Bergman vid enheten för alternativ telefoni vid Tolkcentralen i Stockholm.

L.T.

Syn eller hörsel?

Efter 35 år som dövblind fick Stig Ohlson, 71, tidigare ordförande i Föreningen Sveriges Dövblinda, hörseln tillbaka genom en CI-operation. Han säger i en intervju i tidningen Auris

att han är väldigt nöjd med sina cochleaimplantat, och den hjälp han fått på sjukhuset. Det finns dock fortfarande situationer när hans CI inte räcker till, t.ex. i bullrig miljö, eller när många pratar samtidigt.

– Frågar du någon dövblind om de helst vill ha tillbaka synen eller hörseln, så tror jag nästan alla svarar hörseln. Blindheten skiljer en från tingen, men dövheten ifrån människorna, säger Stig till tidningen.

L.T.

FOTO: TOMAS LAGERGREN

Kartläggning bland elever med hörselskada – så upplever de sin skolsituation

En rapport gjord på uppdrag av Specialpedagogiska institutet visar att majoriteten av elever med hörselskada, sett över alla skolformer, tycker att de har samma möjligheter som sina klasskamrater att delta i undervisning och skolarbete. Samtidigt syns brister när det gäller stödet till de elever med hörselskada som går integrerat i grund- eller gymnasieskolan.

När det gäller elever med hörselskada som går integrerat i grund- eller gymnasieskolan pekar resultatet på att man inte kommit dessa elever och deras behov till mötes på det sätt som är tänkt i en skola för alla. 20 procent av dessa elever upplever brister och tycker sig ha sämre möjligheter att delta i undervisningen och visa sin kunskap, jämfört med sina klasskamrater.

– En viktig uppgift är att se till att den här gruppen får det bättre. Bland annat behöver vi se över hur kedjan elev-kommun-stat kan utvecklas och tydliggöras för att fungera bättre än den gör idag, säger Anders Nordin, biträdande myndighetschef, Specialpedagogiska institutet.

Inom "20 procent-gruppen" är elever med ytterligare funktionsnedsättning överrepresenterade och det finns därför behov av att sätta in särskilda insatser kring denna grupp. Bland lärarna uttalar många också ett behov av kompetensutveckling kring dessa elever.

– Vi ser att det finns ett fortsatt behov av att kontinuerligt erbjuda lärare bred kompetensutveckling kring specialpedagogik och barn/elever med hörsel-

skada. Samtidigt måste vi också se över vad vi behöver utveckla för att motsvara de behov som finns gällande gruppen elever med ytterligare funktionsnedsättning, menar Anders Nordin.

600 elever deltog

Rapporten "Om elever med hörselskada i skolan" är gjord av fil. dr. Lotta Coniavitis Gellerstedt, Örebro universitet, på uppdrag av Specialpedagogiska institutet. Uppdraget var att undersöka hur elever med hörselskada upplever sin situation i skolan samt hur kompetensen hos de pedagoger som möter den elevgruppen ser ut.

Drygt 600 elever 13-19 år (samtliga med hörapparat/er eller CI utprovade) i alla skolformer och knappt 1.400 lärare inom alla skolformer utom specialskolan har deltagit i undersökningen.

I februari 2007 genomfördes också ett seminarium med efterföljande paneldiskussion kring rapporten, där närmare 80 personer från landsting, kommun, skola och intresseorganisationer deltog.

"20 procent av dessa elever upplever brister och tycker sig ha sämre möjligheter att delta i undervisningen och visa sin kunskap, jämfört med sina klasskamrater."

Tack alla för tre fina år!

LEDARE: MONA RIIS

Till stämman i april var det tre år sedan jag hamnade hos SDU.

Jag minns när valberedningen frågade mig om jag ville ställa upp, och jag tvekade då jag mest var aktiv inom idrottsklubbarna och nästan aldrig hade deltagit i någon förening eller klubb som arbetade enbart intressepolitiskt och inte för idrott.

Men efter ett tag bestämde jag mig för att anta utmaningen och tacka ja.

Första året var jag vice ordförande direkt om jag minns rätt, och jag upptäckte att sitta i SDU-styrelsen var jätteroligt. Jättetrevliga kollegor i styrelsen, roliga träffar men ibland tuffa beslut och liknande, men man lärde sig mycket.

Det andra och tredje året var jag ordförande, men nu har jag valt att avsluta mitt arbete hos SDU för att låta de yngre fortsätta med arbetet. Jag tycker fortfarande SDU är roligt men jag har inte mycket tid över att avsätta till SDU i fortsättningen.

Under mina tre år minns jag främst stämmorna. De är alltid roliga! Rekommenderar er att komma och delta i stämman i Örebro 14-15 april i år!

Mina främsta mål under åren med SDU har varit att få SDU mer strukturerad med alla underlag som visioner, arbetsgivaransvar och liknande, ny hemsida och så fler ungdomsklubbar. Jag anser mig ha lyckats till stor del, det kommer fler ungdomsklubbar under detta år (några finns redan nu, men med interimstyrelse) och en ny hemsida kommer att presenteras för er under stämman 2007.

SDU tar över arbetsgivaransvaret från SDR – äntligen efter flera år – fr.o.m. 1 april. Detta innebär att alla SDU anställda då är helt och hållet SDU:s och inte tillhör SDR.

Jag vill tacka alla styrelseledamöter, personal, arbetsgrupper och övrig medhjälpare för de tre fina och roliga åren!

Jag hoppas att styrelsen som tar över efter stämman ska koncentrera sitt arbete på arbetsmarknadsfrågor och utbildningsfrågor och synas mer i intressepolitiken!

Förresten slipper ni mig inte helt och hållet – jag har anmält mitt intresse för att sitta i SDU:s arbetsgrupper vid behov, och nu har jag hamnat i lägergruppen. Väl mött där!

MONA RIIS

**Sveriges Dövas
Ungdomsförbund (SDU)**

Adress:
Förmansvägen 2, 6 tr
117 43 Stockholm

Fax:
08-442 14 97

Texttel. adm:
08-442 14 96

Hemsida:
www.sdrf.se/sdu

E-post:
sdu@sdrf.se

**Ordförande:
Mona Riis**

E-post:
mona.riis@sdrf.se

3G-mobil/SMS:
0735 311 633

**Kontaktperson Ung:
Sven-Emil Karmgård**

E-post:
sven-emil.karmgard@sdrf.se

3G-mobil/SMS:
073 505 01 44

Smått & gott

SDU:s förbundsstämma 14-15 april

Angående: Eventuella gåvor till SDU:s 30 årsjubileum.

Under helgen kommer SDU att fira sitt 30-årsjubileum. I samband med vårt firande vill SDU helst inte få eventuella presenter eller blommor.

Däremot skulle vi glädjas åt bidrag till WFDYS, World Federation of Deaf Youth Section (unga dövas världsförbund).

Bidraget kan sättas in på vårt bank- eller postgiro och vi ansvarar för att skicka iväg alla eventuella bidrag till WFDYS.

Bankgiro: 5759-5647, eller postgiro: 69 50 31-5. Glöm inte att skriva "Bidrag till WFDYS".

Internationella gruppen: Stort tack till Theresa

Theresa Rönholm har slutat i Internationella gruppen. SDU vill rikta ett stort tack till Theresa för hennes tid i gruppen! Gruppen har fått en ny medlem, Kenneth Sandberg, som SDU önskar välkommen.

Finns det fler internationellt intresserade ungdomar där ute som är nyfikna på Internationella gruppen, så är ni hjärtligt välkommen att ta kontakt med Jenny Ingvarsson på jenny.ingvarsson@sdrf.se.

SDU måste spara

SDU har fått minskat statsbidrag från Ungdomsstyrelsen på grund av att SDU inte kunde uppfylla kriterierna att t.ex. ha minst fyra lokala ungdomsorganisationer. SDU skulle ha fått ca 1,4 miljoner om vi uppfyllde Ungdomsstyrelsens kriterier. Men för år 2007 fick vi endast en miljon och det innebär att SDU får se över budgeten för att minska utgifterna.

SDU-styrelsen har beslutat att avstå sina arvoden för helgen och en del av dem ska bo hemma i Örebro.

Ni som vill lyssna på SDU:s förbundsstämmas förhandlingar under helgen 14-15 april på Scandic Grand Hotell i Örebro, är hjärtliga välkomna.

Ni som önskar äta lunch och fika på hotellet: Då tillkommer det extra kostnader. Kontakta SDU för mer information!

Anmälan till sdu@sdrf.se före 1 april. OBS! Begränsat antal.

Kursdeltagare kom från hela landet.

Lärorik dövblindkurs på Västankvik

■ Den 5-9 februari 2007 deltog 16 dövblinda personer på en kurs för dövblinda på Västankvik folkhögskola i Leksand. Deltagarna kom från hela landet. Bland ämnena fanns punktskrift, taktilt teckenspråk och erfarenhetsdiskussioner. Eva Norberg var kursansvarig och hade Julia Kankkonen som medhjälpare.

Vi började veckan med en lektion om punktskriftens historia och fortsatte med punktskriftslektioner och taktilt teckenspråk. Deltagarna kunde mer eller mindre punktskrift. Vi delades upp i tre grupper för de som använt punktskrift förut och de som inte gjort det samt för hörselskadade, som Elisabeth Sträng undervisade. Man gick igenom samtliga punktbokstäver och tilläggsstecken som markerar t.ex. siffror och andra tecken. Vi fick även skriva på punktskriftsmaskiner och med reglett.

Under onsdagen kom Linda Eriksson och höll i lektionerna om taktilt teckenspråk. Också här var erfarenheterna av taktilt teckenspråk blandade. Alla kunde teckna taktilt utan problem, men några med

en del syn kvar var otränade att mottaga taktilt teckenspråk. Det var inte så enkelt att försöka uppfatta vad den andre tecknade i ens hand, men det går att träna på det. Hon visade oss exempel på "svåra" tecken. Sådana tecken har identiska former men olika betydelser, som utan svårigheter kan uppfattas som olika av en seende person. Men är man inte tillräckligt tydlig, så kan sådana tecken ge upphov till missförstånd på taktikt teckenspråk. Hon visade också hur viktigt det är att hålla handen rätt, så att mottagaren ska kunna uppfatta hela handen. Vi fick också prova att teckna taktilt med varandra.

På torsdag eftermiddag åkte de flesta av oss till Tällberg och bad/spa-anläggningen Gyllene Hornet. Några valde skönhetsbehandlingar i spa-avdelningen, medan andra valde bassängen och vattengymnastik.

Det var en mycket intressant och lärorik vecka, och vi fick nya kunskaper med oss hem i bagaget. Kunskaper som vi kommer att ha nytta av när synen blir sämre i framtiden.

MIKAEL LUNDGREN

"Hon visade också hur viktigt det är att hålla handen rätt, så att mottagaren ska kunna uppfatta hela handen."

ANNONS

Ansökan Konstskola på teckenspråk

Konstnärlig grundutbildning B

Skolan är särskilt uppbyggd för den som är teckenspråksberoende. Du kan söka till skolan om du kan visa din konstnärliga begåvning, har genomgått svenskt gymnasium eller motsvarande och därifrån har godkänt betyg i läsning och skriven svenska. Allmän behörighet till högskola behövs.

Ansökningsblanketter och information om arbetsprover fås från skolans expedition eller från vår hemsida www.orebrokonstskola.se. Sista ansökningsdag är fredagen 1 juni. Ansökningsprover som skickas med post ska vara avstämplade senast 30 maj. E-posta på: info@orebrokonstskola.se om du behöver veta mer eller ring oss på taltel 019-311713, 019-312311.

Konfirmationsträff 1957 Vänernborg

■ Hej alla 1957 års konfirmander från Vänernborg, nu är det 50 år sedan och vi ordnar en träff den 1-2-3 juni på Björkö utanför Göteborg, med start lördag den 2 juni kl. 14. Ni som reser långväga ifrån kan komma redan på fredagen den 1 juni.

Pris 1-3 juni: 600 kr per person. 2-3 juni: 500 kr per person.

Endast 2 juni (1 dag): 250 kr per person.

Anmälan senast 1 maj 2007 till någon av nedanstående:

- Agneta Andersson, Karlstorpsvägen 71, 461 53 Trollhättan, mobil/SMS 0735 075109
- Roland Karlsson, Renströmsvägen 36, 36 461 59 Trollhättan, mobil/SMS 0737 510520
- Birgit Widell, Klövervägen 15, 461 58 Trollhättan, mobil 0735 074469

Politiskt uppdrag

■ Tomas Hellström, ombudsman hos SDR, har blivit invald för socialdemokraterna i Haninge kommuns socialnämnd på fyra år, samt som representant i Handikapprådet. L.T.

ANNONS

Vägverket

Kolla läget på vägarna eller ställ av bilen?

På www.vv.se kan du ställa av och på bilen, beställa registreringsbevis, förlustanmäla ditt körkort, kolla läget på vägarna och mycket annat – dygnet runt.

Information finns på teckenspråk. Knappa in www.vv.se och välj "Teckenspråk".

Läs mer på: www.vv.se

Till minne av en god kamrat

– Karl-Erik Johansson har gått bort

■ Karl-Erik Johansson, Växjö – en nestor inom dövrörelsen i Kronobergs län – har avlidit.

Karl-Erik var född 1920 och skulle till sommaren ha fyllt 87 år. Han gick i dövskolan i Växjö åren 1929-1937, på den tiden då stadens dövskola var "grundskola". Efter avslutad skolgång blev det först arbete inom jordbruk och vid snickerifabrik. 1943 började Karl-Erik vid en mekanisk verkstad i Växjö som plåtslagare. Inom detta yrke och vid detta företag kom han sedan att verka ända fram till pensioneringen. Företaget ifråga blev med tiden välkänt såsom det framgångsrika Växjö Rostfritt AB, sedermera uppköpt av börsnoterade Getinge AB.

Karl-Erik reste mycket som ung och blev därigenom bekant med många döva i vårt land. Förklaringen till detta var att fadern, som var lokförare, visade på olika möjligheter att resa med tåg.

Karl-Erik blev tidigt aktiv i "Växjöortens Dövas Förening" som sedermera (1968) namnändrades till det nuvarande "Dövas Förening i Kronobergs län".

Totalt var Karl-Erik ledamot av Dövas Förenings styrelse i 35 år varav 16 år som kassör (1984-1999). Följdriktigt blev Karl-Erik utsedd till hedersledamot i samband med föreningens 50-års jubileum 1992.

Personligen höll Karl-Erik en ganska låg profil i olika sammanhang – han föredrog att utföra sitt arbete på ett effektivt och bra sätt i det tysta. Undertecknad, som var föreningens revisor under större delen av den tid Karl-Erik var kassör, kan intyga att kassörsarbetet präglades av noggrannhet och en omsorg om föreningens medel.

Som motto i sitt föreningsarbete hade Karl-Erik också att verka för "kamratskap och en god anda bland döva".

Under allra största delen av sitt liv bodde Karl-Erik på stadsdelen Öster i Växjö, där familjen i början på 1930-talet uppförde en egen villa.

Karl-Erik var mycket idrottsintresserad och det var därför med berättigad stolthet han tog del av Östers IF:s framgångar i fotboll, med bl.a. fyra svenska mästerskap åren mellan 1968 och 1981. Karl-Erik besökte flitigt Östers hemmamatcher – såväl under tiden i de smäländska "lingonserierna" som vid det successiva avancemanget uppåt i seriesystemet,

Som ovan nämnts betydde Dövas Förening mycket för Karl-Erik. De senaste åren var Karl-Erik rullstolsburen till följd av ryggbesvär. Länge trotsade han alla hinder för att besöka sin förening. Med hjälp av färdtjänst och assistent gick det bra med detta, ända tills han mot värkanten förra året ej orkade längre.

Undertecknad kommer alltid att minnas Karl-Erik som minnesgod, skojfrisk, pålitlig och framför allt som en god kamrat.

Karl-Erik sörjes närmast av dottern Ulla, gift med Sven-Gunnar Flink, samt barnbarn och barnbarnsbarn.

TORVALD ERLANDSSON

Större underskott än befarat

– *alla ekonomiska rutiner ses över*

I slutet av februari var SDR tvungna att gå ut till medlemmarna med det tuffa beskedet att underskottet för 2006 blir en miljon högre än vad vi tidigare har känt till, dvs. cirka 3 miljoner. När detta skrivs vet vi att underskottet kan bli så stort som 3,5 miljoner.

Det är ofattbara siffror. Hur kan detta komma sig, och hur kan vi veta att det inte blir ännu mer?

Förklaringen vi kan ge är att SDR:s ekonomi uppenbarligen inte har skötts på ett tillfredsställande sätt de senaste åren. Vid genomgång har det visat sig att det finns brister i de ekonomiska rutinerna för budgetering och kostnadsuppföljning av projekt.

Vi har påbörjat en ekonomisk analys av bokslutet för 2006, för att i detalj få klart för oss var i redovisningen som det har brustit. Vi kommer att införa nya rutiner och kontrollstationer så att det inte kan inträffa igen, bl.a. med hjälp av utomstående ekonomisk expertis.

Det inträffade ger förstås konsekvenser för åren framåt, och styrelsen har tagit beslut om ytterligare besparingar om drygt 3 miljoner kronor fram till 2009.

Svåra besked och svåra beslut. Men styrelsen är fast besluten att vid 2009 års kongress kunna lämna över ett förbund med en ekonomi i balans. Det är en lång och tuff väg att gå.

Men det finns ljus i mörkret... Under våren kommer vi ut med en DVD om babytecken som vi tror det finns en stor marknad för, vi har projektidéer som vi tror på, och det finns planer för nya försäljningsmöjligheter. Annonsintäkterna för första numret 2007 av Dövas Tidning var högre än tidigare.

Vi har gott hopp om att komma ut ur den mörka tunneln.

HELENA FREMELL STÅHL, INFORMATIONSCHEF SDR

Nya medlemsrutiner trimmas in

– *SDR ber om tålmod*

SDR har som de flesta vet övergått till gemensam medlemshantering. Från att tidigare ha administrerats från dövföreningarna så ska nu alla ärenden som rör medlemskapet skötas av SDR. Det betyder att ett nytt medlemsregister skulle tas i bruk, samtidigt som hanteringen med inbetalningskort och medlemskort skulle fungera.

Vi var medvetna om att det kunde bli en hög arbetsbelastning i början, men den har tyvärr blivit mycket högre än vi hade förväntat oss.

Många fler medlemmar än väntat har hört av sig via mail, fax, brev, tal-text-bildtelefon, och påpekat att man har fått fel avgift på inbetalningskortet, man har flyttat, familjer har fått fler Dövas Tidning än man vill ha, några har inte fått någon Dövas Tidning alls. Nya medlemmar anmäler sig och vill ha tidningen snabbt, och en del vill byta dövförening eller gå ur en och vara kvar i en annan.

Alla ärenden ska åtgärdas och det tar sin tid. Samtidigt ska också medlemskortet för 2007 skickas ut.

Så vi hinner inte med att besvara brev och telefonsamtal. I början av mars informerade vi i Slingan, FC och på SDR:s hemsida, att vi behöver minst hela mars månad för att komma ikapp.

När denna tidning når våra läsare i slutet av mars hoppas vi ha hunnit ikapp, och att alla har fått inbetalningskort med rätt avgift, medlemskort för år 2007 och Dövas Tidning.

Om någon vill ha kontakt med oss, p.g.a av att något fortfarande inte fungerar bra, så ber vi er att om möjligt meddela oss via e-post till medlem@sdrf.se eller fax 0247-151 03.

Vi beklagar de olägenheter detta kan ha medfört.

HELENA FREMELL STÅHL, INFORMATIONSCHEF SDR

SDR Dialog har startat

I SDR Dialog informerar SDR alla teckenspråkiga om SDR:s verksamhet, visioner och pågående arbeten – allt på teckenspråk. Tanken med SDR Dialog är att det ska ha en informell karaktär, men ändå ge en informativ inblick i SDR:s arbete, från styrelse och kansli, arbetsgrupper och andra evenemang.

Tipasa oss gärna om dövföreningarnas aktiviteter. Kanske har vi möjlighet att vara med och filma, så att fler får se vad ni gör i föreningarna.

Gå in på teckenwebben.se och titta på vänstra rubrikraden. Där hittar du SDR Dialog.

Aktuellt förslag till ny regionindelning

Hur påverkas dövrörelsen?

Den 28 februari lade Ansvarskommitten* fram sitt slutbetänkande om hur landets nya organisation ska se ut. Förslaget innebär att dagens 21 län skrotas, och att 6–9 storregioner bildas istället. Hur kommer det i så fall att påverka dövrörelsens arbetssätt?

Ragnar Veer.

Ansvarskommittén undersökte strukturen i samhället och kom fram till att 6–9 större regioner vore bättre än det landstingssystem som finns idag. Det anses förlegat. Den regionala utvecklingen och hälso- och sjukvården och annan offentlig verksamhet skulle främjas med större regioner, anser Ansvarskommittén.

Hur skulle en ny regionindelning påverka dövföreningarna och dövrörelsen?

– SDR:s intressepolitiska arbete skulle inte förändras så mycket, säger Ragnar Veer, intressepolitisk ombudsman på SDR och själv bosatt i Vänersborg, som tillhör den redan befintliga storregionen Västra Götaland.

Anpassa organisationen

Ragnar Veer ser fördelar med regionerna och menar att det blir smidigare för SDR som förbund, eftersom det skulle bli färre landsting att bevaka.

– Det underlättar också att ha färre samarbetspartners i olika frågor.

Däremot tror Ragnar att förändringarna kan komma att påverka länsförbunden ute i landet kraftigt. De kan behöva omorganiseras till regionförbund. Men det behöver inte vara till nackdel, enligt Ragnar:

– Dövföreningarna kan gynnas av ett starkt regionförbund i deras region. Det handlar mycket om ett gott samarbete mellan dövföreningarna inom den nya

regionen, det kan ge positiva effekter.

• Om det blir regioner ändras beslutsprocesserna och den offentliga förvaltningen omorganiseras. Hur tror ni att det påverkar ert och den lokala dövrörelsens arbetssätt?

– Det blir en utmaning att förnya organisationen

och anpassa den till de förändringar som kommer, säger Ragnar Veer, som inte är orolig för att dövrörelsen inte skulle hänga med.

• Kan det leda till att det bildas fler regionala dövförbund, liknande Västra Götalands Dövas Länsförbund, VGDL, för att förankra

och hänga med i den regionala utvecklingen?

– Det är en viktig fråga att diskutera. VGDL är ett bra exempel, vi kan lära av deras kunskaper och erfarenheter. SDR rekommenderar varmt att de berörda länsförbund och länsföreningar, som påverkas av förändringarna, tar kontakt med VGDL och Skånes Dövas Länsförbund och får del av deras erfarenheter som regionföreningar.

Än kan ingen säga hur det blir, förslaget till ny regionindelning ska nu behandlas av regering och riksdag. Det finns ett beslut att en förändring av samhällsstrukturen ska vara klar senast 2014. Därför tycker Ragnar Veer det är viktigt att länsförbunden och föreningarna följer utvecklingen och tar kontakt med sina grannar för diskussion om saken.

TOMAS LAGERGREN

”Dövföreningarna kan gynnas av ett starkt regionförbund i deras region.”

** Ansvarskommitten – en parlamentarisk kommitté under ledning av landshövdingen Mats Svegfors, vilken tillsattes av regeringen år 2003 och överlämnade sitt slutbetänkande den 27 februari 2007 till statsrådet Mats Odell.*

98:e årsmötet i Borås DF

Borås Dövas Förening höll den 10 januari sitt 98:e årsmöte. Mötet inleddes med en parentation över den nyligen bortgångne medlemmen Eric Persson, som varit ordförande under några år.

Styrelsen fick följande sammansättning: Ordförande Paula Larsson, sekreterare Claes Bengtsson, kassör Roland Califf, ledamöter Jan-Ove Bjurling och Christer Larsson, revisorer Britt Thörner och Tore Gyllander, revisorssuppleant Anders Rydbäck.

Föreningen ser fram emot sin 100-årsdag den 9 februari 2009. Då blir det stor fest för en av Sveriges äldsta dövföreningar, med gäster från hela landet, hoppas vi.

BERIT FORSBERG

Kallelse till extra kongress och representantskapsmöte

SDR kallar anslutna länsförbund/länsföreningar samt organisationer med observationsrätt till extra kongress den 25 maj samt representantskapsmöte den 26-27 maj 2007.

Extrakongressen startar den 25 maj kl 15.00 och beräknas vara avslutad kl 18.00. Den kommer enbart att diskutera och besluta om central medlemshandling. Handlingar om detta skickades ut i februari månad.

Representantskapsmötet startar den 26 maj kl 09.00 och avslutas den 27 maj efter lunch.

Plats: Manillaskolan, Stockholm.

Teckenspråkig information finns på www.sdrf.se/sdr

Sveriges Dövas Riksförbund gjorde den 16 februari anmälan mot det tecken-språkiga TV-programmet Perspektiv till Granskningsnämnden för radio och TV*. SDR anser att programmet brutit mot kraven på saklighet och objektivitet.

SDR anmäler SVT:s Perspektiv

I Perspektiv den 24 januari påbörjades en serie granskande program om Sveriges Dövas Riksförbund, SDR. Detta görs i en tid när SDR har gått ut med att ekonomin är mycket ansträngd och ett kraftigt åtgärds paket har beslutats.

Vi menar att inslagen

- innehåller grova sakfel
- bryter mot kravet på saklighet och objektivitet
- allvarligt skadar SDR och dövrörelsen

Vi reagerar framför allt på två saker i programmet 24/1.

SVT:s reporter viftar med ett papper från skattemyndigheten framför ordföranden och vill att han ska förklara varför det är så stor skillnad mellan underskottet 8,2 miljoner på papperet och det underskott som SDR har redovisat i resultaträkning 2005, 700.000 kr. Tittaren förleds att tro att dessa siffror är jämförbara och att SDR har försökt dölja något. Man har t.o.m. en förklarande skylt som visar på samma hårresande "skillnad".

Vad SVT inte uppger om är att siffrorna inte har med varandra att göra. Summan 8,2 miljoner är ett deklarationsunderskott, som har med vår försäljningsverksamhet att göra. Det är helt tillåtet enligt svenska skatteregler och alla företag och organisationer kan använda sig av det.

Om detta beror enbart på oerfarenhet, okunskap, dålig research, dåligt omdöme eller ren illvilja överläter vi till Granskningsnämnden att avgöra. En enkel kontroll med SVT:s egna ekonomer hade kunnat reda ut skillnaden för redaktionen.

Det andra anmärkningsvärda är att vid två tillfällen beskylls SDR:s personal för slöseri, trots den svåra ekonomiska krisen. Detta baserar man på ett enstaka internt papper, utdrag ur SDR:s bokföring, som man kommit över genom "läckor". Denna uppgift bryr man sig inte om att verifiera, utan sprider den uppseendeväckande uppgiften att SDR:s personal har bott på hotell för 30% högre kostnad jan-okt 2006 än 2005. En senare kontroll hade visat på helt motsatta siffror, dvs. att kostnaderna för hotell 2005 var högre än 2006. När vi påpekar detta till ansvarig utgivare, får vi svaret "Om SDR kan ge oss ett underlag som visar att det är så, så är vi självklart beredda att berätta det".

Om detta är praxis i SVT, så betyder det att vem som helst kan påstå vad som helst, baserad på vilka siffror som

helst, gripna ur luften, och sen är det upp till den som är "anklagad" att bevisa att den felaktiga siffran är fel!

Korrekta fakta var kända för SVT Dövas TV redan på måndagen den 22/1. En kompletterande och – för dessa ekonomiskt rätt komplicerade frågor – förklarande intervju hade genomförts med ekonomichefen och styrelsens ekonomiska talesman på tisdagen den 23/1.

TROTS DETTA väljer SVT att på onsdagen den 24/1 enbart sända den första intervjun med SDR:s ordförande, där det ena felaktiga påståendet efter det andra kastas fram med krav på att ordföranden ska kunna svara och förklara.

Detta är allvarligt, eftersom SVT:s felaktiga påståenden om underskott och beskyllningar om slöseri, och insinuationer att det finns något som SDR döljer, allvarligt riskerar att skada SDR:s anseende. Inte bara hos våra medlemmar, utan också hos den allmänhet som stödjer SDR genom vår försäljningsverksamhet och vårt 90-konto, samt hos de bidragsgivare, som är så viktiga för vårt intressepolitiska arbete för ökad tillgänglighet för teckenspråkiga.

Granskande program i alla ära, men det ställer höga krav på den som granskar. Vi är medvetna om att det är stor brist på teckenspråkiga utbildade journalister, men det ställer då ännu större krav på ansvarige utgivaren. Och så kanske man ska hålla sig på en nivå som man klarar av och förstår.

I programmet den 7/2 genomför man två intervjuer med hjälp av bildtelefon. Den ena intervjupersonen, Anders Andersson, intervjuas i hemmet, beläget 200 meter från SVT i Leksand. Varför ber man inte honom komma till studion? Istället blir bildkvaliteten usel, belysningen ännu sämre, och han ser ut ungefär som om han var en efterlyst kriminell. Varför nöjer man sig med en sådan usel kvalitet?

I samma program visas en 9 år gammal intervju med en tidigare styrelseledamot. Prydlig och fin, välformulerad, och han får mer tid än de för dagen heta intervjupersonerna. Syftet med det? Nyhetsvärde?

Vi anser inte att Perspektiv har varit objektiva. Tvärtom anser vi att hela programserien (hittills fyra program sända 24/1, 31/1, 7/2, 14/4) till stora delar har varit subjektivt granskande, vinklade och amatörmässigt utförda, och att denna amatörism och subjektivitet har orsakat skada för SDR och dövrörelsen, som Perspektiv-medarbetarna själva är en del av.

HELENA FREMPELL STÅHL, INFORMATIONSCHEF SDR

*Granskningsnämnden för radio och TV är en statlig myndighet som efterhandsgranskar innehållet i radio- och TV-program. Granskningen görs efter anmälningar från tittare och lyssnare eller på nämndens eget initiativ.

62 SDR-besök hos dövföreningarna under 2006

Riksturné planeras under 2007

Under mina år som anställd hos SDR har jag fundrat över att en del dövföreningar inte tycker att de fått besök eller stöd från SDR. Det har blivit en återkommande fråga i olika sammanhang.

Eftersom jag och många av mina kollegor ständigt befinner oss på resande fot, ville jag undersöka vilken grund klagomålen har. Är det verkligen så att vi är dåliga på att besöka föreningarna? I så fall måste vi försöka bättra oss.

Den undersökning vi nu gjort visar att totalt har 33 olika dövföreningar (av 39 befintliga) fått minst ett besök av SDR:s ombudsmän eller styrelseledamöter under 2006.

En del av dessa föreningar har fått flera besök. Totalt har föreningarna fått 62 besök av SDR under detta år.

SDR:s besök har handlat om bl.a. information om SDR:s verksamhet, IT-föreläsningar, information om bildtelefoni, ledning av årsmöten, medlemsmöten, länsmöten, information om teckenspråkets ställning, SDR:s medlemshantering, stöd och ledning av valdebatter, ekonomisk rådgivning, stöd i projektarbete, planering av teckenspråksarrangemang, konflikthantering, krismöten, bistånd vid lobbyarbete samt uppvaktning av kommuner, stöd i äldrefrågor, föreningsfrågor/föreningskunskap, information om ålderdomliga och regionala tecken, med mera.

Förbundet lägger faktiskt mycket arbete på medlemskontakter. Dock finns det alltid föreningar som

inte fått besök på ett tag. Det kan bero på att föreningen inte tagit kontakt med SDR, och då kan vi ju inte veta att föreningen vill ha besök eller behöver stöd.

Andra tycker kanske det är svårt att nå oss, och det har varit så ibland, eftersom vi haft problem med vår teknik. Vi jobbar med förbättringar.

Det säkraste sättet är alltid att sända ett brev till den eller de SDR-funktionärer man vill ha besök av.

SDR har som målsättning att alla dövföreningar som vill ha det SKA få en egen bildtelefon inom snar framtid. Detta är högt prioriterat och kommer att underlätta kontakterna.

Till de föreningar som fortfarande känner sig förbisedda och vill ha besök av någon från SDR:

Hör av er, så vi vet att just ni vill träffa oss.

Avslutningsvis vill jag informera er om att ekonomiska medel är sökta för att säkra en riksturné som SDR:s styrelse ska genomföra, förhoppningsvis med start hösten 2007. Dessa besök är avsedda att nå ALLA dövföreningar.

Liselotte Burvall.

LISELOTTE BURVALL, ombudsman/SDR

ANNONS

Fritidsledare - friskvårdare - skådespelare

Gör som Mona, Ola, Kwestan, Danho och många fler, ge dig själv nya möjligheter!

Beställ höstens katalog med nya roliga ämnen.

Du är välkommen hit och prova på skolan 12 - 16 mars.

Teckenspråkig gemenskap! Varmt välkommen!

För anmälan och ytterligare upplysningar

Hemsida: vastanviksfhs.se

e-post: vastanvik@sdrf.se

taltel: 0247-64130

txttel: 0247-64139

fax: 0247-10165

Det var ovanligt mycket folk på SDF:s föreningsmöte i februari – SDF-styrelsens förslag om extra kongress skapade intresse, men medlemmarna hade olika uppfattning i frågan.

Olika åsikter om extra kongress

Lars-Åke Wikström.

Det var fullsatt i Dövas Hus, så fullt att extra stolar sattes in, när Stockholms Dövas Förening SDF den 21 februari hade allmänt möte.

En punkt på dagordningen handlade om SDF-styrelsens brev till SDR med begäran om extra kongress för att ompröva förbundsstyrelsens förtroende och diskutera rambudgeten för 2007-2009. Styrelsen för SDF ansåg att SDR inte presenterat ett tillfredställande åtgärds paket för att lösa den ekonomiska krisen.

– Vi känner vårt ansvar och tror att en extra kongress kan leda till något positivt, sade SDF:s ordförande Gunilla Wågström-Lundquist. Hon påpekade att om inte minst hälften av dövföreningarna stödjer SDF:ss begäran så faller förslaget.

SDR:s förbundsordförande Lars-Åke Wikström gick till hårt angrepp på SVT:s teckenspråkiga program Perspektiv. Han ansåg att Perspektiv inte agerat professionellt; att de gått ut med osanna uppgifter och

klippt bort viktiga delar i de flesta intervjuer. Han undrade också om SDF haft nära samarbete med Perspektiv, vilket Gunilla Wågström-Lundquist bestämt förnekade.

– Den onyanserade bild som givits i Perspektiv gör att många tror att SDR:s ledning har gjort något brottsligt. Det har vi inte, sade Lars-Åke Wikström.

Debatten visade att det fanns två läger. Den ena gruppen uttalade fortsatt förtroende för SDR:s ledning och trodde inte på nyttan av en extra kongress. Den andra gruppen stödde SDF-styrelsens förslag och förespråkade en extra kongress.

Några menade att den aktuella krisen ändå kan utvecklas till något positivt för SDR.

Kommer det att bli extra kongress? Avgörandet ligger hos dövföreningarna. Det krävs enligt stadgarna att minst hälften av landets 39 föreningar begär det.

TEXT OCH FOTO: LENNART TJÄRNSTRÖM

Gunilla Wågström-Lundquist.

Äldreboendet i Älvsjö börjar ta form

Äldreboendet för döva och dövblinda börjar ta form i Stockholm. Mitt emot Älvsjömässan i Älvsjö kommer två fastigheter att byggas, den ena avsedd för vårdboende med dygnetruntomsorg, och den andra för seniorboende. För att få vårdboende krävs biståndsbeslut.

Fastigheten blir ett så kallat atriumhus – en byggnad i flera våningar runt en täckt innergård, oftast med glastak som släpper in dagsljus. Boendet blir visuellt anpassat för teckenspråkiga.

Vid en informationsmöte i januari på Dövas Hus presenterades projektet av Daniel Josefsson från företaget Donator AB. Att det dragit ut på tiden har berott på att en ny stadsdel växer fram i Älvsjö. Äldreboendet har nu fått en bättre och större tomt än som tidigare förslagits.

Detaljplanen tar cirka ett år. Om ingen överklagar kan fastigheten börja byggas hösten 2007 och inflyttning kan ske ett år efter byggsstart, sade Daniel Josefsson.

Dövas egna arbetsgrupper bevakar processen. Ritningar finns nu upphängde på Dövas Hus i Stockholm. **LT.**

Deaf Arts Now inställd i år

Tyvärr måste vi meddela att Deaf Arts Now-festivalen 2007 är inställd. Detta på grund av bristande fondmedel. Det är hårt för alla inom den kulturella världen just nu och det drabbar även oss döva. Vi hoppas på bättre tider fram till 2010, då Deaf Arts Now och Nordisk kulturfestival ska arrangeras i Stockholm. Vi ser fram emot det!

EVA, GUNILLA, METTE OCH YLVA

Thomas K. Holcomb, amerikansk professor i Deaf Studies, föreläste humoristiskt om skillnaden mellan dövas och hörandes kulturer.

Kan man se vem som är döv?

Vad brukar man göra om ingen öppnar dörren trots man kommit överens om ett besök hemma hos en vän?

Hörande går sin väg efter några minuters väntan, medan döva fortsätter ringa många gånger och väntar länge. Döva t.o.m. går runt och kollar via fönster eller brevinkast. Det är likadant med telefonsignaler. Hörande ringer och lägger på efter tre-fyra signaler. Döva ringer och lägger på först efter 10-20 signaler.

De vet att det tar tid för döva att se om det blinkar, sade Thomas K. Holcomb, professor i Deaf Studies vid Oholone college i Kalifornien, när han föreläste på Dövas Hus i Stockholm. Han gav en rad exempel på situationer där dövas och hörandes kulturer skiljer sig åt, och publiken kände igen sig.

– Jag har utgått från USA, men dövskulturen är sig ganska lik över hela världen, sade Thomas, som uttryckte sig humoristiskt och lockade publiken till många skratt.

När döva kör bil kan de teckna samtidigt med en döv medpassagerare. Hörande skulle reagera för de anser att man måste ha ögonen riktade mot vägen och sikten under kontroll. Thomas menade att den döv passageraren också är bilförare, eftersom han samarbetar med föraren genom att växla mellan att teckna i rätt ögonblick och samtidigt titta på vägen.

– Det blir som en rytm där fyra ögon arbetar. Det fungerar inte med hörande passagerare i samspel med en döv bilist eller tvärtom. Hörande förare har bara två ögon, sade han.

Thomas gav många exempel, men det mest intressanta var hans egna erfarenheter. Han är döv och har ofta funderat över varför okända hörande går fram till just honom för att fråga om något, även om det finns många andra personer i närheten.

Det ledde till att Thomas genomförde en undersökning tillsammans med en döv vän. De ställde sig vid tunnelbanan i New York. Det var mycket folk som passerade där, men Thomas och hans vän kunde ändå se vilka som var döva. Vad berodde det på? De kom fram till att döva använder sina ögon mer än hörande, det är skillnaden.

– Döva ser sig om och är visuellt orienterade, medan hörande i tunnelbanan undviker att ha ögonkontakt med någon. Hörande läser eller blickar nedåt, och verkar ointresserade av sin omgivning. Då är det inte konstigt att okända söker efter ett öppet och vänligt dövt ansikte för att fråga efter något, sade Thomas K. Holcomb.

Han avslutade med konstaterandet att varje kultur har sin unika särprägel. Därför ska båda dövas och hörandes kulturer förstås utifrån sina egna förutsättningar och respekteras likvärdigt.

TEXT OCH FOTO: LENNART TJÄRNSTRÖM

ANNONS

Personlig utveckling
Personligt ledarskap
Handledning

human arc

www.humanarc.se
tel. 070-590 56 55
Ros-Mari Westerlund Nilsson
Gestaltherapeut

ANNONS

 MANDO
Steakhouse Estd. 1966

Fall för frestelsen!

Öppet alla dagar • Skomakaregatan 4 • www.mandosteakhouse.com

Jag vill nog inte bli en sprucken röd paprika

En sprucken röd paprika låg på golvet. Den hade fallit från det överfulla grönsaksbordet i en stormarknad där jag jobbar extra varannan helg. Jag plockade upp den och fann att paprikans formlinjer inuti påminde om ett öra.

Ganska snart dök en kund upp. Hon var inte som andra i butiken. Hennes ena öra drog till sig min uppmärksamhet. Jag kunde inte låta bli att fråga hur det var att ha en synlig, svart apparat på bakhuvudet.

”Bättre än förväntat. Jag kan numera hänga med i samtal”, svarade kvinnan. Vi talade om hennes cochlea-implantat (CI). Hon berättade att hon är barnomsdöv och i vuxen ålder har valt att skaffa sig ett CI. Talförmåga har hon sedan tidigare.

Av nyfikenhet frågade jag om det skulle vara möjligt för mig också att kunna använda CI trots att jag är ”stendöv”. Kvinnan sa att det inte var omöjligt. Jag fick magont. Något som tidigare varit otänkbart blev plötsligt mer realistiskt. I de filmiska tankar som dansade omkring i mitt huvud resten av den dagen fanns den spruckna röda paprikan och den svarta apparaten på huvudet. Inte var den särskilt vacker.

Jag kastade frågan till min mamma om vad hon tyckte om mina funderingar. Utan att tveka svarade hon: ”Jag tycker att du ska lägga dina bryderier på is. Du har ju kommit långt i livet och kommer att fortsätta göra det trots – eller tack vare – din dövhet”. Jag blev upprymd och mitt självförtroende stärkt.

Inte meningen att skryta: Jag har hittills fått göra precis det jag vill. Min dövhet har inte utgjort något direkt hinder. CI har beskrivits som något som gör döva lyckligare och tryggare. Vad menas med det? Jag besitter en nästan ”övernaturlig” trygghet, som många andra döva också har. Vi vänder oss om när en bil kommer farande bakom oss, trots att vi inte hör. Vi bara känner det.

Med en stark tvåspråkighet känner jag mig hel. Mina hörande vänner tecknar glatt med mig. Lappskrivande med folk som inte kan teckenspråk är ofta ett

sant nöje. Den nya tekniken fortsätter att utvecklas och göra det lättare för mig att vara delaktig i samhället.

En sak oroar mig dock. I nära åtta år har jag i princip haft obegränsad tolkservice, i gymnasiet och på universitetet. Jämfört med omvärldens döva vet jag att jag som svensk är riktigt borskämd. Samtidigt är det en mänsklig rättighet jag har, och jag vet att med det kan jag ge mycket tillbaka till världen.

Ett av mina stora spörsmål just nu är om jag ska verka i döv- eller hörandevärlden när jag blir klar med journalistutbildningen. Bäst med den promillestora* dövminoriteten är teckenspråket, och fördelaktigast med den tusen gånger större världen är bredare jobb-möjligheter. Om jag väljer den senare, är frågan om jag får lika mycket tolk som i dag. Inte troligt, som det ser ut nu. Kanske som mest 20 timmar i månaden. Det är alldeles för lite.

En lösning återstår; arbetsgivaren betalar mina tolkkostnader. Ett orättvist påslag, som verkligen inte hör ihop med statens vackra ord om integration för funktionshindrade och invandrare. Vi övergår mer och mer till ett tjänste- och informationsamhälle. 20 timmar hade säkert räckt gott för döva i det gamla industri-samhället. Men i-n-t-e i dag.

Bortsett från det kan jag inte se att utvecklingen bromsas för döva de kommande åren. Vi trodde att CI skulle vara ett hot mot teckenspråket. I dag vet vi att det ofta är tvärtom. Precis som många trodde att Internet skulle innebära kris för papperstidningar. I dag har vi fler tidningar än någonsin. De snarare kompletterar varandra.

Framöver ska jag fortsätta stå på barrikaderna och slåss för dövas rätt till tvåspråkighet och väsentligt utökad tolkservice. För jag vill nog inte vara någon sprucken röd paprika.

Men om CI-apparaten blir mindre och inte lika synlig som i dag kan det bli ett annat beslut i framtiden.

NICLAS MARTINSSON

N. M.

FOTO: PETER KNUTSON

*Promille – tusendel

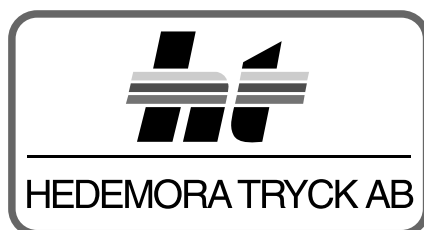
”Kvinnan sa att det inte var omöjligt. Jag fick magont. Något som tidigare varit otänkbart blev plötsligt mer realistiskt.”

Välkommen till oss med Dina trycksaker!

**Om Du vill ha kuvert, visitkort, blanketter, prospekt eller broschyrer
Hos oss kan Du trycka allt - i svart-vitt eller i färg - snabbt och till mycket rimliga priser.**

Vi hjälper Dig med fackmannamässiga lösningar
och idéer på layout och tryckteknik.
Vi kan ge dig snabba, snygga resultat till mycket humana priser.
Ring eller gör ett besök hos oss!

Box 43 • Verkstadsgatan 29 • 776 21 Hedemora • Tel: 0225 - 144 77
www.hedemoratrick.se • hedemoratrick@telia.com

Känner du dig begränsad?

Vi ger dig frihet ...

Tänk om allt vore anslutet med sladdar? Det skulle hämma vår rörelsefrihet och vi skulle säkerligen lätt snubbla överallt. Tillsammans med sändarna i Bellman Visit-systemet hjälper Bellman Visit Flash dig som är hörselskadad eller döv att uppfatta dom viktiga signalerna i din vardag.

Med tydliga blixtsignaler uppmärksammas du om t.ex. telefonens ringsignal, när någon ringer på dörren eller om det börjar brinna på natten.

Helt utan onödiga sladdar.

Bellman Visit - *Det trådlösa varseblivningssystemet.*

Bellman & Symfon®
www.bellman.se

Bellman & Symfon AB
S. Långebergsgatan 30, 421 32 Västra Frölunda
Tel: 031 68 28 20, Fax: 031 68 28 90
info@bellman.symfon.se, www.bellman.se